

HIJ IS VERREZEN !

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT / P106088

V.U.: A. VAN DER SCHRAELEN, DRIESHEIDE 45, B-2980 ZOERSEL

NR. 84 / NOVEMBER-DECEMBER 2016

AFGIFTEKANTOOR : ANTWERPEN X

« BID VEEL VOOR DE HEILIGE VADER »

Op 16 september 2016 bezocht paus Franciscus twee instellingen van « dienstbaarheid ten bate van het leven »; ze zijn respectievelijk gewijd « aan de pasgeborenen en aan personen in hun terminale levensfase. Die dienstbaarheid, van het begin tot aan het einde van het bestaan hier op aarde, vormt de kern van het leven van de Missionarissen van Naastenliefde [van moeder Teresa]. »

En de « fase » van het hiernamaals ? Grote stilte. De Hemel ? Nooit van gehoord.

Volgens een communiqué van het persbureau van de H. Stoel wou de paus door die twee bezoeken « een sterk signaal geven van het belang van het leven, van de eerste ogenblikken tot aan het natuurlijke einde ».

Exit het bovennatuurlijk einde...

Niettemin hoorden en zagen we een heel andere H. Vader in Assisi, op 4 augustus, die zijn meditatie bij de kapel van de Portiuncula (waar Sint-Franciscus in 1226 overleed) als volgt begon : « Ik zou vandaag in de eerste plaats willen herinneren aan de woorden die hier, volgens een oude traditie, door de H. Franciscus uitgesproken werden ten overstaan van heel het volk en de bisschoppen : *“Ik zou jullie allemaal naar het Paradijs willen sturen.”* Kon de Poverello iets mooiers vragen dan het geschenk van het heil, van het eeuwig leven met God en van de vreugde zonder einde, die Jezus voor ons verkregen heeft door zijn dood en Verrijzenis ? »

En meteen voegde de paus de daad bij het woord : hij nam plaats in een biechtstoel, terwijl de aanwezigen het rozenhoedje baden. Dat was niet in het programma voorzien !

Franciscus vervulde op die manier wat Onze-Lieve-Vrouw op 10 december 1927 in Pontevedra komen vragen is :

« Ik was op mijn kamer », vertelt zuster Lucia, « toen die plotseling in een helder licht gehuld werd. Het was het licht van mijn geliefde Moeder van de Hemel die met het Kindje Jezus naar me

toe kwam op een lichtende wolk. Alsof ze mij moed wilde inspreken legde zij zachtjes haar moederlijke hand op mijn rechterschouder, terwijl ze mij tegelijkertijd haar met doornen omgeven Onbevlekt Hart toonde dat zij in haar andere hand hield : “Bekijk mijn hart dat omgeven is met doornen, die de ondankbare mensen er op elk moment in steken door hun heiligschennis en hun ondankbaarheid. Probeer jij tenminste mij te troosten en zeg dat zij die, gedurende vijf maanden, op de eerste zaterdag te biechten gaan, de H. Communie ontvangen, het rozenhoedje bidden en me een kwartiertje gezelschap houden door in een geest van eerherstel te mediteren over de vijftien mysteries van de Rozenkrans, dat die personen door mij zullen bijgestaan worden in het uur van hun dood, met alle genaden die noodzakelijk zijn voor de redding van hun ziel.” »

Anderhalve maand later, op 20 september, begaf de paus zich opnieuw naar Assisi, maar dat bezoek was in niets vergelijkbaar met de echt katholieke bedevaart van augustus. Franciscus ging er naar toe om de hersenschim van Joannes-Paulus II opnieuw op te roepen : een dag van gebed voor de wereld-

Paus Franciscus tijdens de H. Mis die hij op 28 juli 2016 opdroeg in Czeszochowa, Polen. Meer dan ooit is hij de « wankelende » paus uit het Derde Geheim van Fatima : woorden en daden van diep geloof wisselen af met bevreemdende toegevingen aan de geest van zijn twee voorgangers en het Concilie.

vrede door vertegenwoordigers van alle godsdiensten. Geen biecht en geen rozenhoedje deze keer, want het ging niet meer over de weg naar de Hemel, maar over het installeren van de vrede in de wereld. In de plaats daarvan een "oecumenisch gebed". Gericht tot wie? « *Iedereen volgens zijn traditie.* » Met andere woorden: tot niemand. En al zeker niet tot de Maagd Maria, Koningin van de Vrede! Ook de paus vermeldde haar niet...

« *Die dag zal Assisi het centrum van de wereld zijn* », had Franciscus enkele dagen tevoren verklaard. Maar als om krachtig te logenstraffen dat het holle spektakel van Assisi de vrede één stap dichterbij kan brengen, werd op exact hetzelfde moment het fragiele bestand in Syrië aan flarden geschoten, waardoor de oorlog weer met volle geweld losbrak.

Dankzij de diplomatieke inspanningen van president Poetin was op 10 september een akkoord over een staakt-het-vuren bereikt, dat twee dagen later inging. Maar op 17 september bombardeerde de Amerikaanse luchtmacht "per vergissing" Syrische soldaten bij het vliegveld van de stad Deir al-Zor; er vielen tientallen doden. Strijders van Islamitische Staat probeerden onmiddellijk om het vliegveld te veroveren, maar slaagden daar gelukkig niet in.

Het hoofddoel van Washington in Syrië is *niet* het uitschakelen van Islamitische Staat, maar het omverwerpen van het regime van Assad, om zo het land in de chaos te storten – zoals gebeurd is met Irak en Libië. De Amerikanen spannen samen met

« JA, SATAN IS OVERAL »

Don Gabriele Amorth, sinds 1986 de hoofdexorcist van het Vaticaan, overleed op 16 september 2016. Hij was indertijd niet mals voor de hervorming van het rituele voor duiveluitdrijvingen door Vaticanum II:

« *Het gaat om onvoorstelbare liturgische hervormingen die ervan uitgaan dat de Kerk het eeuwenlang bij het verkeerde eind had. Ja, Satan is overal. Hij kan in alle rust tewerk gaan, omdat zij die het minst voorbereid zijn om weerwerk te bieden de priesters zijn!* » (interview met *30 Giorni*).

De geestelijke veroorzaakte destijds opschudding door te onthullen dat er binnen in het Vaticaan zwarte missen plaatsvonden: « *Zelfs in het Vaticaan zijn er leden van satanische sekten: priesters, prelaten en zelfs kardinalen.* »

Hij verduidelijkte: « *Ik heb besloten dit te onthullen omdat de feiten van kapitaal belang zijn om de huidige situatie in de Kerk te begrijpen. Men kan de crisis in de Kerk niet verstaan zonder toe te geven dat de uitspraak van Paulus VI over "de rook van Satan" die in de Kerk is binnengedrongen niet gewoon maar een dichtelijke formulering was. Ik spreek hierover omdat ik er in mijn binnenste van overtuigd ben dat de pedofilieschandalen, tenminste in bepaalde gevallen, te maken hebben met satanische praktijken* » (onderhoud met Paolo Rodari, oktober 2013).

NIEUWE "HEILIGEN" VOOR DE KERK VAN HET CONCILIE

De snelle heiligverklaring van moeder Teresa past volledig in het grote plan van het Vaticaan. Nieuwe criteria voor een canonisatie maken dat nieuwe "heiligen" snel tot de eer van de altaren kunnen verheven worden. Zij moeten de hoekstenen worden van een heel nieuwe Kerk, de nieuwe apostelen van een evangelisatie volgens Vaticanum II, met de nadruk op het charismatische en het interreligieuze: een humanistische blijde boodschap van vrede tegen elke prijs, terwijl het wezen zelf van de Kerk in rook opgaat en de oorlog overal om zich heen grijpt, als straf voor een dergelijke geloofsafval.

Namens de CRC heeft broeder Bruno een *Smeek-schrift* opgesteld aan het adres van paus Franciscus, om hem met aandrang te vragen zich zonder aarzelen in de armen van Onze-Lieve-Vrouw van Fatima te werpen, de enige die in staat is de kwade geest te verdrijven waaraan de Kerk sterft. Wij hopen en bidden dat Franciscus dit *Smeek-schrift* in handen krijgt en beseft wat voor onfeilbare hulp zich aan hem aanbiedt, helemaal zoals toen de apostel Petrus de gevangene was van de religieuze gezagsdragers van zijn tijd (Hd 12, 8-12). Vroeger én nu is « het huis van Maria » de enige redplank.

broeder Philippe van het goddelijk Gelaat

de rebellen, die door « de internationale gemeenschap » geklasseerd zijn als « niet-terroristisch »... Rusland daarentegen is in Syrië op verzoek van de wettige regering. Poetin probeert met een beperkt militair contingent op het terrein vooruitgang te doen boeken door de regeringstroepen, zodat Assad in Genève vanuit een sterke positie kan onderhandelen. Een Russische zege zal Moskou trouwens op duurzame wijze in het Midden-Oosten installeren – wat de VS absoluut niet zint.

Wat zal de paus op 13 mei 2017 in Fatima doen? Zal hij de biecht aanbevelen en de eerherstellende communie van de vijf eerste zaterdagen? Zal hij het rozenhoedje doen bidden?

Het congres dat de mariale en pontificale Academie van 6 tot 11 september in Fatima organiseerde, ter voorbereiding van het eeuwfeest van de verschijningen, laat het ergste vrezen. Het was van begin tot eind een illustratie van « de duivelse strijd tegen de boodschap », om de woorden van zuster Lucia te hernemen. De ware geschiedenis en actualiteit van Fatima zullen verzwegen worden, als het van de organisatoren van dat congres afhangt. Zij volgen duidelijk Benedictus XVI, die ooit opmerkte « dat Fatima een afgesloten zaak is ».

Er zal een mirakel nodig zijn om paus Franciscus te doen besluiten *van het programma af te wijken* en te doen wat Onze-Lieve-Vrouw al zo lang vraagt. Meer dan ooit moeten we daarom bidden voor de H. Vader!

broeder Bruno van Jezus-Maria

«DE KONING VAN DE JODEN»

DE AUTHENTIEKE RELIKWIE VAN DE *TITULUS CRUCIS*

In maart 1997 deden vijf uitzendingen van de Frans-Duitse televisieketen Arte in Frankrijk heel wat stof opwaaien. Onder de titel « *Corpus Christi* » werd tijdens de Goede Week in vijf afleveringen geprobeerd om een einde te maken aan het traditioneel geloof in Jezus Christus en de omstandigheden van zijn dood. Zevenentwintig “specialisten” rekenden af met « de vooroordelen die al de hele tijd het debat verduisteren ». Welke vooroordelen dan wel? De waarheden waarop de katholieke godsdienst gebaseerd is: dat Jezus de Christus is, dat Hij de katholieke Kerk gesticht heeft en dat die van Hem de beloften van het eeuwig leven gekregen heeft.

Broeder Bruno Bonnet-Eymard schreef een heel nummer van de CRC vol om de “specialisten” te weerleggen: *La vérité des Évangiles. Réponse aux “vingt-sept” d’Arte*, in CRC nr. 336, augustus 1997 (36 pp.).

In dit artikel blijven we stilstaan bij één welbepaald element uit de vijfdelige reeks: het opschrift (*titulus*) aangebracht op het Kruis waarin vermeld werd dat Jezus de « Koning van de Joden » was. We zullen zien hoe onwetenschappelijk en vooringenomen Arte daarover berichtte en, omgekeerd, hoe een objectieve wetenschappelijke benadering de waarheid van de Evangelies bevestigt.

HET KONINGSCHAP VAN JEZUS

We laten broeder Bruno aan het woord:

« De derde aflevering, uitgezonden op Witte Donderdag onder de titel *KONING VAN DE JODEN*, had als onderwerp de *titulus* die op het Kruis van Jezus bevestigd was, op bevel van Pilatus: “*Jezus van Nazareth, de Koning van de Joden*”. Het gaat om de naam en de hoedanigheid van de verdachte, zoals Hij die zelf uitgesproken heeft tegenover het Sanhedrin en later tegenover Pilatus. Deze “titulatuur” vat op zichzelf de twee processen samen die Jezus heeft moeten ondergaan, het joodse en het Romeinse.

« Op de vraag van Kaïphas: “Zijt gij de Christus, de Zoon van de Gezegende?”, antwoordt Jezus: “**Ik ben. Gij zult de Mensenzoon gezeten zien aan de rechterhand der Majesteit en Hem zien komen op de wolken des hemels**” (Mc 14, 61-62). Jezus verwijst hier uitdrukkelijk naar het visioen van de profeet Daniël, die schrijft: “En zie, met de wolken des hemels kwam iemand als een mensenzoon. Hij trad tot voor de Hoogbejaarde [de Vader] en werd vóór Hem geleid. Hem werd de heerschappij gegeven,

De relikhouder met wat er rest van het drietalig houten bordje boven het Kruis, de zgn. *Titulus Crucis*, die bewaard wordt in de basiliek van Santa Croce in Gerusalemme te Rome. Men herkent bovenaan de restanten van Hebreeuwse letters, in het midden Grieks schrift en onderaan Romeinse kapitalen. Foto M. Hesemann.

met heerlijkheid en koningschap” (Dn 7, 13-14). Door deze verklaring af te leggen tegenover de wettige gezagsdragers eist Jezus de goddelijke conditie op van die “Zoon” die uit de Hemel is neergedaald, van bij God zijn Vader, om bekleed te worden met een universeel en eeuwig koningschap.

« En wanneer Hij zijn uitspraak herneemt voor Pilatus, is de Romein gefascineerd omdat Jezus in zijn gelaat en in heel zijn Persoon uitdrukt dat Hij de waarheid spreekt, dat Hij de zoon van een koning, van God is: “Zijt Gij de Koning der Joden?” – “**Ge zegt het: Ik ben Koning**” (Jo 18, 33 ; 37) » (*art. cit.*, pp. 17-18).

Op Arte maakte dat allemaal weinig indruk. De commentator van dienst: « De vraag is altijd dezelfde: wat voor verhaal wil men ons vertellen onder de titel “Koning van de Joden”? » Een echte geschiedenis of een uitgevonden legende? « Om op die vraag te antwoorden zullen onze experts handelen over de tekst van de *titulus* », het opschrift boven op het Kruis.

De experts beginnen met een bewering die een belediging is voor al onze kruisbeelden: « De christelijke iconografie heeft er om redenen van geloofsverkundiging voor gekozen om de *titulus* systematisch boven de veroordeelde te plaatsen, zodat het

een glorieus opschrift werd. Maar als dat beeld getuigt van het geloof van de schilders, dan getuigt het daarom nog helemaal niet van de geschiedenis. »

Broeder Bruno : « Ik moet wel tegenwerpen dat de traditionele voorstellingen op zijn minst overeenstemmen met de teksten ! In Jo 19, 19 lezen we : “Pilatus had ook een opschrift doen schrijven en het op het kruis laten bevestigen.” En Mt 27, 37 : “Boven zijn hoofd hadden ze een opschrift gehecht met de reden van zijn veroordeling.” De *titulus* werd dus wel degelijk *op* het Kruis en *boven* het hoofd van Jezus geplaatst. De christelijke kunst heeft niets uitgevonden, ze heeft gewoon de teksten gevolgd. »

DE ROMEINSE RELIKWIE

Volgens *Arte* is er niets dat ons toelaat de afmetingen, de vorm of wat dan ook van het fameuze opschrift te kennen. Een plank ? Een blad papyrus ? Volgens de makers van het programma weten noch de evangelisten, noch de historici van iets.

« En de relikwie van het “*Kruisopschrift*” (*Titulus Crucis*) dan, bewaard en vereerd in Rome, in de basiliek van Santa Croce in Gerusalemme ? In de uitzending wordt Emile Puech¹ getoond met in zijn handen een foto van de relikwie. Hij geeft toe dat hij die laatste nog nooit gezien heeft ; wat hij erover zegt, getuigt niet van een diepgaande kennis van de kwestie :

« “De relikwie heeft de vorm van een houten plankje van ongeveer 21 cm breed en een tiental cm hoog.” Heel precies 23,5 cm op 13 cm. “Een bepaalde traditie beweert zelfs dat de houten plank in oudere tijden groter was. Ik heb geen enkel bewijs om dat te weten.” Het volstaat nochtans om de restanten te lezen van de inscriptie die oorspronkelijk in het rood op de vermolmd plank geschilderd was, om vast te stellen dat het begin van elke lijn ontbreekt. Het plankje moet dus groter geweest zijn toen het de volledige inscriptie droeg. Tenzij een vervalser uit de middeleeuwen dit valse “*fragment*” gefabriceerd heeft om de mensen in een “*relikwie*” te doen geloven en zo “aan een bedevaart een authentiek karakter te geven” : het is in die termen dat Puech spreekt. Zijn besluit : “*Samengevat kan ik niet zeggen dat deze relikwie ouder is dan de laat-Byzantijnse tijd, vijfde-zevende eeuw ; of eerder nog de middeleeuwen, de periode waarin de lijkwade van Turijn vervaardigd werd : rond de 13de-14de eeuw...*” Een tijdvak waarin men bedevaarten een “authentiek karakter” gaf met valse relikwieën, zoals iedereen weet, en waarin men een H. Lijkwade fabriceerde²!

« De redenen voor die eeuwige belasting van de middeleeuwen en zijn relieken zijn achterhaald.

Zo heeft men sinds lang geantwoord op de tegenwerpingen van Puech tegen de authenticiteit van de in Rome vereerde *titulus* en dat “*op paleografisch, epigrafisch, taalkundig en geschiedkundig niveau*”, zoals hij zelf zegt » (broeder Bruno, *art. cit.*, p. 18).

Drie jaar nadat broeder Bruno deze regels schreef, verscheen een nieuw en buitengewoon boeiend boek over de kwestie : *The Quest for the True Cross* (Londen, 2000), van de hand van Carsten Peter Thiede en Matthew d’Ancona. De Duitse papyroloog Thiede is geen onbekende voor lezers van de KCR : onlangs nog publiceerden we zijn minutieuze bewijsvoering met betrekking tot de datering van Oxford-papyrus P64³.

IN DRIE TALEN

Sint-Jan zegt van zichzelf dat hij ooggetuige van het Lijden is geweest : « *Hij die het gezien heeft, legt er getuigenis van af, opdat ook gij geloven moogt. Zijn getuigenis is waarachtig ; ook Hij [Jezus] weet dat hij de waarheid zegt* » (Jo 19, 35). De evangelist vermeldt over de *titulus* dat die geschreven was « in het Hebreeuws, het Latijn en het Grieks » (19, 20).

Waarom in drie talen ? Broeder Bruno :

« In de uitzending van *Arte* komt abbé Grelot⁴ tussenbeide, en met hem hebben we gelukkig een geleerde van wie niemand de competentie in twijfel trekt : “*Het opschrift was geschreven in het Latijn, omdat het de administratieve taal van het Romeinse rijk was. Het was geschreven in het Grieks, omdat het de taal van de handel was, de internationale taal van die tijd, zoals het Engels vandaag. Pilatus drukte zich uit in het Latijn, maar ongetwijfeld ook in het Grieks, dat de gemeenschappelijke taal van alle volkeren van het keizerrijk was.*” De in Rome bewaarde *titulus* draagt een opschrift bestaande uit drie regels. De bovenste regel is in Hebreeuws schrift, maar van de letters zijn enkel de uithalen onderaan bewaard gebleven. Op de tweede regel lezen we het Latijnse woord NAZARENUS, in Griekse hoofdletters, maar van rechts naar links geschreven alsof het Hebreeuws was ; de letters staan omgekeerd alsof we ze in een spiegel zien. Op de derde regel staat NAZARINUS, in Romeinse kapitalen, ook van rechts naar links en in spiegelbeeld. De letters zijn in het hout gegraveerd ; ze zijn tegen elkaar aan geschreven, zonder onderbreking tussen de woorden, in wat men *scriptio continua* noemt. Op de onderste regel staan na NAZARINUS de twee eerste letters van REX, “koning”. »

Het woord NAZARINUS, met een I, is zo ongevoel dat veel oudere onderzoekers van de *titulus* – we vernoemen Bosio (1617), Niquet (1670) en Mozzoni (1852) – er over heen gekeken hebben. De

(1) Emile Puech (*1941), Frans priester, epigraficus en specialist van de Dode-Zeerollen. – (2) In *Hij is verrezen !* werd al uitvoerig geschreven over de authenticiteit van de H. Lijkwade van Turijn ; enkel wie kwaadwillig is, kan nog twijfelen aan de echtheid ervan. Zie bv. *Het bedrog van de koolstofdatering ontmaskerd*, in HIV nr. 75, mei-juni 2015, pp. 8-12. – (3) Zie het artikel *Wanneer werden de Evangelies geschreven ? in Hij is verrezen !* nr. 77, september-oktober 2015, pp. 3-10. – (4) Pierre Grelot (1917-2009), Frans priester, befaamd exegeet en theoloog.

Reconstructie van de volledige plank met het opschrift en aanduiding van het deel dat de H. Helena, die de *titulus* samen met het Ware Kruis terugvond, er liet uit verwijderen en dat bewaard bleef. Carsten Peter Thiede schat de volledige lengte op ongeveer 60 cm en de breedte op ca. 21 cm. Merk op dat in deze reconstructie, te bekijken in de kerk van het H. Kruis in Rome, verkeerdelijk NAZARENVS in plaats van NAZARINVS staat (onderste regel) en dat de woorden ten onrechte van elkaar gescheiden zijn.

eerste die wél bij de vreemde schrijfwijze stilstond, was de Fransman Rohault de Fleury. Hij publiceerde een geleerde bewijsvoering met betrekking tot het authentieke karakter van de eerbiedwaardige relikwie: *Mémoire sur les instruments de la Passion de Notre-Seigneur Jésus-Christ* (Parijs, 1870).

Broeder Bruno: « Die schrijfwijze is zo ongewoon dat zij het bewijs levert van grote ouderdom. Rohault de Fleury schrijft daarover: “Vrij vaak komt men op marmer uit de oudste periode een I in plaats van een E tegen: CAVIAS voor CAVEAS, NI voor NE, PONTIFIX voor PONTIFEX enz. Sint-Jan is de enige die de term *Nazarenus* vermeldt, om aan te vullen wat de andere evangelisten gezegd hadden. Door een bijzondere omstandigheid is dat juist het enige woord dat de relikwie bewaard heeft [maar dan als *Nazarinus* geschreven], als om de tekst van Johannes te bevestigen, de enige persoon die de Heer tijdens zijn Passie geen enkel ogenblik verlaten heeft. Hij heeft *gezien* en datgene waarvan de anderen de algemene zin weergaven letterlijk gerapporteerd” » (*art. cit.*, p. 22).

Mogen we de evangelist dus betrouwen? « Zeker, en wel om twee redenen: 1° omdat het relaas van Sint-Jan alle waarborgen van een persoonlijk beleefd getuigenis biedt; 2° omdat dit getuigenis op een indrukwekkende manier bevestigd wordt door de Romeinse relikwie. Daarom ben ik ook sprakeloos als ik de repliek van pater Boismard⁵ hoor: “In het Nieuwe Testament gaan veel dingen per drie. Maar het is niet omdat Johannes gezegd heeft dat het in drie talen geschreven was, dat het automatisch in drie talen ge-

schreven was. De synoptici zeggen er niets van. Bij Johannes moet men die precisering niet noodzakelijk als een historisch teken beschouwen.” Het tegendeel is waar, want van de vier evangelisten is Sint-Jan de enige ooggetuige en bovendien iemand die bijzonder veel aandacht heeft voor de historische feiten! » (p. 19).

HAAST EN SPOED?

« Op het “geschiedkundig niveau” formuleert Puech een tegenwerping die al door Calvijn verwoord werd: “Wat me het meest verrast, is dat men tussen de toelating van Pilatus om Jezus te kruisigen en de aankomst op Golgotha de tijd heeft gehad om een plank klaar te maken, de tekst te bepalen, hem te graveren en vervolgens in het rood te schilderen in drie talen... Geef toe dat de schrijver een snel iemand moet geweest zijn. Zou dat verklaren waarom hij zoveel fouten gemaakt heeft?”

« De ironie is iemand als Calvijn waardig, en de onwetendheid ook... Maar ze is een katholiek historicus onwaardig! Die moet immers vrij zijn van elk vooroordeel en uitsluitend aandacht hebben voor wetenschappelijke argumenten. Want elk van de “fouten” van de schrijver vormt op zichzelf een bewijs van de echtheid, zoals Rohault de Fleury terecht onderstreept: “Hoe kan men immers veronderstellen dat een vervalser zo onhandig zou geweest zijn om lang na de feiten dit opschrift te vervaardigen zoals we het vandaag bezitten, met een schrijfwijze die ingaat tegen de gewone norm? Zo staat er op de Griekse lijn een *epsilon* (e) in plaats van een *èta* (è) en de tweeklank *ou* in plaats van een *omikron* (o) in het

(5) Marie-Emile Boismard (1916-2004), Frans dominicaan, exegeet en lid van de *Ecole biblique* in Jeruzalem.

woord *Nazarenous* (normaal : *Nazarènos*) ; bovendien lezen we *Nazarenous* in plaats van het Griekse woord gebruikt door Sint-Jan, de enige evangelist die het hele opschrift vermeldt : *Nazôraios*". »

« Wat de tijdspanne tussen het vonnis van Pilatus en de kruisiging van Jezus betreft, die tegenwerping vervalt als we ervan uitgaan dat de Romeinse landvoogd zijn uitspraak deed op donderdagavond, de dag vóór de kruisiging », volgens de chronologie die Annie Jaubert opstelde [zie het artikel *Christenen in Qumrân. II. Het proces van Jezus Christus, Zoon van God*, in KCR 26ste jaargang nr. 6, november-december 1998, pp. 2-5]. Zij bewees dat Jezus de Esseense, « traditionalistische » kalender volgde en het paasfeest vierde op dinsdagavond in plaats van op donderdagavond. Zijn dood volgde op vrijdagmiddag, aan de vooravond van het *Pascha* volgens de officiële kalender. Er was bijgevolg voldoende tijd tussen het vonnis van Pilatus (donderdag) en de Kruisiging.

EEN JOODSE KLERK

Thiede en d'Ancona gaan in hun boek *The Quest for the True Cross* dieper in op de schrijver van het opschrift.

Het was de gewone Romeinse praktijk om bij veroordelingen tot de kruisdood de *causa poenae*, de « reden voor de straf » te vermelden. Die werd gekerfd in een witgeschilderde houten plaat (*tabula dealbata*), waarna de letters donkerrood geschilderd werden. Het is logisch dat het Pilatus was die de *causa poenae* dicteerde aan een klerk of een slaaf die met dat soort opdrachten belast was.

« We kunnen zelfs een mogelijk profiel van de schrijver suggereren. Hij was een Jood, iemand van wie de moedertaal Hebreeuws of Aramees was, en die bij

Pilatus al dan niet als slaaf in dienst was, een hof-beambte. De landvoogd dicteerde zijn tekst in het Latijn, de officiële taal van de Romeinse administratie. Maar vermits de voornaamste groep waartoe het opschrift gericht was de Joden van Jeruzalem waren, beval hij de klerk te beginnen met de Hebreeuwse regel. Die deed dat, en ging vervolgens verder met snel van rechts naar links te schrijven op de twee overige regels » (*The Quest for the True Cross*, p. 96). Was de joodse schrijver gewoon in de war ? « Waarschijnlijker is dat zijn beheersing van het Latijn en het Grieks minder groot was : hij was wel in staat om de letters te schrijven, maar slaagde er niet in om dat in de juiste volgorde te doen » (*ibid.*).

Uiteraard is die schrijfwijze van rechts naar links op zich al een overtuigend bewijs van de echtheid van de relikwie die in Rome bewaard wordt : geen enkele vervalser zou zoiets abnormaals geriskeerd hebben.

Op basis van de bewaarde restanten van de Hebreeuwse letters hebben de onderzoekers geprobeerd om de oorspronkelijke tekst te reconstrueren. Volgens hen staat er, in het vereenvoudigde vierkante schrift van die tijd : *H(a)N(o)zr(i)*, "de Nozri", dat is "de Nazoreeër" (*op. cit.*, pp. 101-105).

IN JERUZALEM OF IN ROME ?

In de jaren 381-384 maakte een zekere Egeria, een rijke vrouw uit het westelijk deel van het Romeinse rijk (Spanje ? Zuid-Gallië ?), een pelgrimstocht naar het H. Land. Over haar belevenissen schreef zij in het Latijn een lange brief naar haar "zusters" – geen kloosterlingen, maar leden van een religieuze kring – die nagenoeg volledig bewaard bleef en die een schat aan informatie bevat.

De tekst van de *titulus* zoals hij in 1870 overgetekend en gepubliceerd werd door de Franse onderzoeker Rohault de Fleury.

De sluitsteen met de vermelding TITVLVS CRVCIS, waarachter de relikwie tussen 1140 en 1492 verborgen bleef in een muur van de H. Kruiskerk.

In dat unieke document beschrijft Egeria een ritueel dat ze meemaakte in de kerk van het H. Graf in Jeruzalem in het jaar 383 :

« Een tafel bedekt met een linnen kleed wordt voor de bisschop geplaatst. De dekens staan in een cirkel rond de tafel. Men brengt een klein, met goud bedekt zilveren kistje binnen. Het bevat het hout van het Kruis. Het wordt geopend en het hout van het Kruis wordt op de tafel gelegd samen met de Titulus. De bisschop, die nog altijd neerzit, neemt de uiteinden van het heilig hout vast. De dekens bewaken het, rechttop, want nu komen de catechumenen en de gelovigen een na een naar de tafel. En zo gaat al het volk langs de tafel, iedereen buigt en raakt het hout en de inscriptie aan, eerst met het voorhoofd, dan met de ogen ; ze kussen het Kruis en gaan verder. Op een bepaalde keer – ik weet niet wanneer – beet een van hen een stukje van het H. Hout af en stal het. Om die reden staan de dekens rond de tafel en houden zij het gebeuren in de gaten, zodat niemand hetzelfde opnieuw durft te doen. »

« Dit is onze vroegste beschrijving van de vereering van het Kruis en het opschrift van Pilatus, de *titulus*, in Jeruzalem », schrijven Thiede en d'Ancona (*op. cit.*, p. 60).

Maar er komt een moeilijkheid om de hoek kijken. Rond diezelfde tijd sprak de H. Ambrosius, bisschop van Milaan van 374 tot 397, de lijkrede uit voor keizer Theodosius, de man die het christendom tot staatsgodsdienst van het Rijk verheven had. In *De obitu Theodosii* (395) maakt Ambrosius melding van de *titulus* en zegt hij dat het opschrift zich bevindt in... Rome.

Wie van de twee heeft nu gelijk, Egeria of Ambrosius ? « Ze hadden allebei gelijk », is het antwoord van Thiede.

« Egeria vertelt ons dat de bisschop van Jeruzalem het kruishout en de *titulus* uit een kleine kist haalde. Dat lijkt er op te wijzen dat de twee relieken rond 383 niet meer volledig waren en bijgevolg in

een kleine doos konden opgeborgen worden » (p. 90).

“Iemand” verdeelde bijgevolg de *titulus* in twee delen en gaf beide delen een verschillende bestemming. De vraag is : wie was die “iemand” ?

DE GROTE REIS VAN EEN KEIZERIN

Halverwege de jaren 320 ondernam de H. Helena, de moeder van Constantijn de Grote, haar befaamde reis naar het Heilig Land. De keizerin-moeder was toen al meer dan zeventig jaar oud, maar toch wou ze blijkbaar nog voor haar dood de plaatsen bezoeken en vereren waar Jezus geleefd had.

« Het geloof dat Constantijn en Helena omarmd hadden, trok hen op verschillende manieren aan ; wat op hen echter een bij-

zondere indruk moet gemaakt hebben, was het onweerlegbaar *historisch* karakter. De gebeurtenissen beschreven in de Evangelies hadden slechts drie eeuwen tevoren plaatsgehad, en bovendien in een land onder Romeins gezag. Het was daardoor mogelijk de bedevaarder het gevoel van een ononderbroken contact met Jezus te geven. De plaatsen waar Hij geleefd, gepredikt en geleden had konden met relatief gemak geïdentificeerd worden » (p. 39).

In Jeruzalem was bisschop Macarius begonnen met de afbraak van de heidense tempel van Venus, die keizer Hadrianus in 135 had laten optrekken boven het H. Graf. In de loop van hun werkzaamheden vonden de architecten en opgravers van de bisschop het graf van Jezus terug, zoals we weten uit de *Kerkgeschiedenis* (ca. 326) van de historicus Eusebius van Caesarea. Keizer Constantijn schreef prompt een brief aan Macarius waarin hij hem zijn plan voor een Nieuw Jeruzalem meedeelde, met het H. Graf als toekomstig middelpunt, en hem beval « een basilica te bouwen, mooier dan gelijk welke andere basilica ter wereld ». Allicht was het onder meer om deze grandioze opdracht te superviseren dat de keizer zijn moeder en hoogste vertrouwenspersoon, *Helena Augusta*, naar Jeruzalem zond, op haar laatste en belangrijkste zending ten dienste van het Rijk.

Binnen het bestek van dit artikel kunnen we niet in detail ingaan op de activiteiten van de keizerin-moeder in Jeruzalem en, bij uitbreiding, in heel het H. Land. Thiede en d'Ancona bewijzen in hun boek overtuigend dat de overlevering die zegt dat het de H. Helena was die het Kruis van de Verlosser terugvond onder de grondvesten van de Venustempel en identificeerde, als waarheidsgetrouw mag beschouwd worden.

Samen met het Kruis vond zij ook het opschrift, de *titulus*. Wat deed ze daarmee ?

Net zoals zij het Ware Kruis in drie stukken verdeelde (één voor Jeruzalem, één voor Rome en één voor Constantinopel), zo deelde zij ook de *titulus*

op : « Ze nam enkel een deel van de onderkant rechts, met één volledig woord in het Grieks en het Latijn : het woord dat Jezus beschrijft als “de Nazarener”. Al de rest, de hele Hebreeuwse regel (met uitzondering van de onderste uithalen van sommige letters) en het grootste deel van de Griekse en de Latijnse regel, werd in Jeruzalem achtergelaten. Dat was een verdeling die typerend en elegant was. De *aitia* of *causa poenae*, de wettelijke reden voor de terdoodveroordeling – DE KONING VAN DE JODEN – was zo goed als intact op het gedeelte dat in Jeruzalem bleef. Het kleinere deel, met daarop een woord dat de *titulus* duidelijk identificeerde, kon naar Rome gaan » (p. 90).

HET WEDERVAREN VAN HET ROMEINSE FRAGMENT

Het grotere gedeelte van het opschrift, dat in Jeruzalem vereerd werd volgens het getuigenis van Egeria, bleef niet bewaard. Enkel het kleine stuk, overgebracht naar Rome, is tot ons gekomen.

We kunnen vermoeden dat de keizerin-moeder een deel van de teruggevonden relikwies opstuurde naar haar zoon in zijn nieuwe hoofdstad Constantinopel. Volgens de H. Ambrosius was dat bv. het geval met twee van de kruisnagels : een ervan liet zij inwerken in het bit voor het paard waarmee Constantijn ten oorlog trok, de andere in een diadeem. Maar het voor Rome bestemde deel van het H. Kruis en het uitgezaagde onderdeel van de *titulus* nam ze mee naar haar paleis in de hoofdstad, het Sessoriaans paleis, een schitterende keizerlijke villa die was gebouwd door Septimius Severus en die haar zoon tot haar beschikking had gesteld.

« Het is twijfelachtig of de christelijke gemeenschap van Rome toegang had tot de relikwieën in haar paleis ; er bestaat in elk geval geen relaas uit die tijd waarin liturgische taferelen beschreven worden vergelijkbaar met het gebeuren dat Egeria zo levendig weergaf » (p. 65). Dat is niet zo verwonderlijk. Ook de bisschop van Jeruzalem stelde “zijn” fragment niet publiekelijk tentoon ; het werd enkel aan de lokale bevolking en de pelgrims ter verering getoond op twee dagen tijdens het jaar, Goede Vrijdag en 14

september (het feest van de Verheffing van het Kruis), en dan nog – zoals we gezien hebben – onder strikte veiligheidsvoorzorgen.

« Pas in de tweede helft van de vierde eeuw, na het overlijden van zowel Helena als Constantijn, werd toelating verleend om de grootste hal van het paleis om te bouwen tot een kerk », de *Santa Croce in Gerusalemme* of H. Kruiskerk (*ibid.*). De relikwies kwamen terecht in een kleinere paleiskamer, die toegankelijk werd gemaakt vanuit de kerk en die sindsdien de kapel van de H. Helena wordt genoemd.

« Op een bepaald moment in het midden van de twaalfde eeuw besloot de titelvoerende kardinaal van de Santa Croce in Gerusalemme om de relikwie in een nieuw kistje te plaatsen, één van hemzelf, onderscheiden met zijn zegel. Op de sluitsteen waarachter het verborgen werd, staat een Latijnse inscriptie in hoofdletters : TITVLVS CRVCIS. Het zegel identificeert de eigenaar als Gerardus Cardinalis S. Crucis, nl. Gerardo Caccianemici, aartsbisschop van Bologna, die regeerde als paus Lucius II van 1144 tot 1145 » (p. 91).

Merken we terloops op dat het verstopping van de relikwie op zich al een bewijs is voor de authenticiteit ervan : als het om een vervalsing zou gaan, dan zou de kardinaal er natuurlijk mee uitgepakt hebben en er juist grote ruchtbaarheid aan gegeven hebben !

De kardinaal verstopte het kistje op een ontoegankelijke plaats, hoog in een muur van de kapel van Sint-Helena, achter een mozaïek dat, heel toepasselijk, de terugvinding van het Ware Kruis voorstelde. Daar rustte de *titulus* bijna 350 jaar onaangeroerd, tot in 1492, toen een grondige restauratie van de kapel zich opdroeg : « Op 1 februari 1492, toen een laag beschadigd stucwerk werd weggenomen, verscheen een steen met een inscriptie : TITVLVS CRVCIS. De restaurateurs namen de steen weg en ontdekten daarachter een holle ruimte. En daar was het, het loden kistje, met de vermelding van de inhoud » (p. 92).

« Rome bewaart in de kerkschat van de Santa Croce nog deze kostbare sluitsteen waarachter de *titulus* in een geheime nis verborgen was. Hij is van aardewerk, niet van marmer, en meet 32 op 21 cm » (broeder Bruno, *art. cit.*, p. 22).

Drie maanden later begaf paus Innocentius VIII zich naar de kerk om vóór de relikwie te bidden. Vier jaar later verklaarde Alexander VI in de bul *Admirabile sacramentum* dat het om een authentieke relikwie ging ; aan iedereen die de *titulus* vereerde op de laatste zondag van januari werd een volle aflaat beloofd. Tussen 1930 en 1955 werd gewerkt aan een nieuwe zijkapel, bedoeld voor onder meer de relikwie, die er sindsdien een definitieve verblijfplaats gevonden heeft.

redactie KCR

BIJBEL, ARCHEOLOGIE, GESCHIEDENIS

Op onze website vindt u onder de rubriek « BIJBEL, ARCHEOLOGIE, GESCHIEDENIS » nog andere interessante artikels :

- Een boot uit de tijd van Jezus
- Wanneer werden de Evangelies geschreven ?
- Synagoog tegen Kerk
- Sint-Jan de Doper, van Qumrân tot Bethanië
- De waarheid over het graf van Petrus
- Het Cenakel, de moeder van alle kerken
- De Kerk van de apostelen

DE Z. EDWARD POPPE

EEN PRIESTER VOOR DE WEDERGEBOORTE VAN DE KERK

III. « HOE VERLANG IK DAT HET VUUR BRANDT ! »

GEKLUISTERD AAN HET ZIEKBED

DE laatste vijf jaren van zijn korte leven – hij sterft op 33-jarige leeftijd – is Edward Poppe in de eerste plaats een zware zieke, die zijn kamer in het klooster van Moerzeke nauwelijks kan verlaten. Het is een « *lentum martyrium* », een langzaam martelaarschap. Biograaf Odilo Jacobs schrijft daarover : « Na het springtij van de eerste crisissen gaat en keert de ziekte in regelmatige wisseling van ebbe en vloed. Keer op keer staat Edward wederom op de rand van het graf en voelt hij de beklemmende angst van de nakende dood. Maar de dood grijpt zijn prooi niet, en moeizaam volgt dan weer het trage, trage herstel, totdat een nieuwe crisis weer alle hoop en alle plannen harteloos door elkaar schopt » (Edward Poppe, deel 2, Averbode, 1930, p. 128).

Hij wordt aangegrepen door zijn eigen nietigheid, terwijl zijn heiligheid nochtans naar alle kanten uitstraalt.

Om tijdens zijn ziekte, rechtop zittend in bed, zijn schrijfwerk te kunnen doen, maakt Edward gebruik van het deksel van een oude lessenaar. Daarop heeft hij een kelk met een hostie geschilderd, omgeven door een vlammenkrans en tegen de achtergrond van een donker kruis. Daaronder prijkt het woord « *Accendatur* ». De tekening verwijst naar de woorden van het Lucasevangelie (12, 49) : « *Ignem veni mittere in terram et quid volo nisi ut accendatur !* » (« Vuur ben Ik komen brengen op aarde en hoe verlang Ik dat het ontstoken wordt ! »)

Het is dezelfde tekst die de H. Louis-Marie Grignon de Montfort (1673-1716), van wie Poppe meer dan ooit de leerling wil zijn, inspireerde tot zijn *Brandende bede* : « Het goddelijk vuur, dat Jezus op aarde kwam brengen, moet ontstoken worden voordat Gij het vuur van uw gramschap ontsteekt dat alles op aarde zal verteren. Zend uw Geest uit en zij zullen herschapen worden, en Gij zult het aanschijn van de aarde vernieuwen. Zend die Geest van louter vuur op aarde om er priesters

te verwekken van louter vuur. Mocht door hun bediening het aanschijn van de aarde worden vernieuwd en uw Kerk herschapen ! »

Edward wil het « *Accendatur* » voortdurend voor ogen houden bij het bijhouden van zijn alsmaar groter wordende correspondentie, die voor hem geleidelijk aan zijn belangrijkste vorm van apostolaat wordt.

DE WARE MARIALE GODSVRUCHT

Veel troost vindt de zieke in zijn devotie tot Maria, van wie hij de « slaaf » wil zijn, dat wil zeggen het gehoorzame werktuig : « *servus Mariae in aeternum* ».

Aan pater Claeys-Bouuaert schrijft hij : « *Mijn betrekkingen met Maria troosten mij, 't is te zeggen dat ze mij steunen : ik heb de indruk dat ik met mijn nietsdoen en rusten toch nog werk verricht door Maria* » (6 juni 1919).

Zijn vurige mariale godsvrucht baseert hij op de leer van Montfort : het universele middelaarschap van de Allerheiligste Maagd is gegrondvest op de eenheid van de Harten van Jezus en Maria. Edward licht dat toe in een brief aan Urbaan Bauwens :

« *Wanneer komt de tijd dat wij erkennen zullen dat ALLE BARMHARTIGHEID EN ALLE HEILIGHEID in Maria neerge-daald is en vanuit Maria ligt te schijnen en te stralen op onze zielen ? Wanneer zullen wij begrijpen*

dat al onze deugden en gaven en vruchten zoete afstralingen zijn van de goddelijke Zon van Jezus, die zetelt en glanst, nu en altijd, in Maria en uit Maria ? Wanneer geraken we binnen in Maria, om alles in Maria te worden, alles in Maria te krijgen, alles in Maria te beleggen en uit te werken ?

« Ah ! Zo dikwijls pijnigt het mij te zien hoe Maria nevens Jezus gezet wordt, zelfs door degenen die haar Middelaars en Tempel van de Drieëenheid noemen ! Maria is niets in haar eigen, noch door haar eigen : Maria is maar de Troon waarin de eeuwigvloeiende genadebron der Drieëenheid woon en loop genomen heeft ; Maria is maar de altijdblijvende vorm waarin Jezus' leven en Jezus' genadewerking

zich getrouw langsheen legt om onze zielen van daaruit tot zijn evenbeeld te maken. [...]

« De moeder van Christus, de Moeder van de Kerk is de Moeder der genade, MATER DIVINAE GRATIAE, de Middelaars Maria. Ah ! Mochten wij verstaan dat de godsvrucht tot Maria geen godsvrucht op haar eigen is, maar alleen de ware godsvrucht tot Jezus, de ware godsvrucht tot de allerheiligste Drieëenheid in haar uitverkoren Tempel ! Want Maria is niets in noch uit haar eigen, haar wezen en haar rol is het de zetel en de werkplaats te zijn der Godheid » (1919).

Aan pater Godts, een redemptorist die als theoloog veel werk verricht om de definitie van het dogma van Maria Middelaars te verkrijgen, schrijft hij :

« Als we een beeld nodig hebben om over het Middelaarschap van Maria te spreken, dan zou ik niet zoals Mgr. Deschamps verwijzen naar de afbeelding van de gevouwen handen van Maria voor de goddelijke troon. Zijzelf is die troon » (1920).

Het juiste begrip van de mariale godsvrucht – dat zij één is met haar Zoon – is in de ogen van priester Poppe de absolute voorwaarde voor de heiliging van de geestelijkheid en dus van de gelovigen. Er is zoveel onbegrip, als zou aandacht op Maria aftrekken van aandacht op Jezus. En hij constateert : *« Wonder hoe in de kerkelijke geschiedenis altijd twee kampen waren : dezen die als motto voerden “De Maria ne quid nimis” [niet teveel over Maria] en anderen die met Sint-Bernardus menen “De Maria numquam satis” [nooit genoeg over Maria]. Altijd zijn het de eersten geweest die in een kerkelijke uitspraak ongelijk kregen »*. Tot aan het Tweede Vaticaans Concilie, dat de Maagd Maria letterlijk naar de laatste plaats verwees – het achtste hoofdstuk van « Lumen gentium » – om de protestantse “waarnemers” ter wille te zijn ! Geen wonder dat de genadestroom sindsdien helemaal opgedroogd is...

GEEN UITERLIJK APOSTOLAAT

Vanop zijn ziekbed legt Edward zich in een uitgebreide briefwisseling toe op de geestelijke leiding van de vele familieleden, vrienden en bekenden, met wie hij geleidelijk aan innige banden smeedt. Hij aanvaardt zijn lot en voelt zich gelukkig : *« Maria lei mij in mijn bed, omdat ik zo best kan werken, ja liefste, zo is het ! Dat leg ik u wel eens uit. Nooit was ik gelukkiger »* (brief aan Filibert Seys, 10 december 1919).

Hij krijgt ook veel bezoekers over de vloer, vooral Filioli. De activiteiten van de priesterbeweging volgt hij van nabij op : *« Ik zal een beetje trachten mee te werken vanuit Moerzeke », luidt het. Hij waarschuwt voor een apostolaat dat teveel focust op het sociale :*

« Laten we oppassen voor louter uiterlijk apostolaat. De duivel is bezig met aan vele vurige priesters een kwade pert [partij] te spelen. “Sub specie zeli” [onder de schijn van toewijding] doet hij ons geloven dat de bijzondere aard van deze tijden ons, als eerste plicht, de sociale werken en al het uitwendige apostolaat op het geweten legt. Hij doet ons geloven dat deze en gene mistoestand niet zal opgelost worden met er

wijwater tegen te smijten ; dat een leraar als eerste ambtsplicht zijn lessen moet aanzien en een onder-pastoor zijn verschillende kassen en bonden.

« Broeders, pas op : ’t is de plaag ! Pas op voor de plaag, want de oogst mislukt ! Ah ! Konden wij dat in de overtuiging en het apostolaat van al de broeders stempelen : “Mihi vivere Christus est” : mijn leven, mijn geestelijk leven, mijn uitwendig leven is Christus. Hoe zullen mijn bonden en mijn lessen dat leven overbrengen dat kwijnend en haast stervend ligt in mij ? Onze eerste plicht is dus te zorgen “dat wij leven”. Meditatie, brevier en verzorgd Misoffer zijn dus de EERSTE plichten, of liever : de LEVENSPlichten. Al het andere, zelfs het noodzakelijke, krijgt maar “leven van leven” » (brief aan J. K. Peeters, augustus 1919).

Uiterlijke actie die niet innerlijk gevoed wordt, is voor Edward op zand gebouwd en dus waardeloos.

DE EUCHARISTISCHE KRUISTOCHT

Ondertussen is de naam van priester Poppe in heel Vlaanderen bekend geworden, vooral sinds de publicatie van het « *Eucharistisch catechistenboek voor de kleintjes* » (Lichtmis 1920). Van alle kanten stromen de vragen tot medewerking aan tijdschriften toe. Edward belooft bijdragen te schrijven voor het « *Liturgisch parochieblad* » en voor « *Zonneland* », het gloednieuwe kindertijdschrift van de paters norbertijnen van Averbode.

Rond diezelfde tijd besluit pater Basiel Vanmaele, een norbertijn, om met de goedkeuring van de hogere geestelijkheid ook in Vlaanderen de **Eucharistische kruistocht Pius X** te lanceren, een beweging die de toepassing van de decreten van de H. Pius X over de veelvuldige en vroegtijdige communie wil aanmoedigen. « *Zonneland* » zal er het werktuig van worden. In maart 1920 worden de twintigduizend jonge lezertjes op de hoogte gebracht : « Hier in Averbode is er bijzonder voor u een bond opgericht en die heet : “De Eucharistische Kruistocht”. Het doel ervan is het verspreiden der veelvuldige communie en de bevordering van Jezus’ belangen door het machtige wapen van het gebed. »

Seminarist Jozef D’Haenens, een vurig Filiolus en een groot bewonderaar van priester Poppe, brengt Vanmaele in contact met de rector van Moerzeke : « *Mijns inziens, wilt ge volkomen zeker zijn dat die werking, onder de kleinen vooral, grote vruchten zal afwerpen, dan moet ge u het koste wat kost de medewerking trachten te verzekeren van den E. H. Poppe, rector te Moerzeke. Het is een heilig priester, zoals er wellicht weinige zijn. Hij zou de man zijn bij uitmuntendheid om u bij te staan in die werking voor de kleinen... »* (maart 1920).

Edward is opgetogen wanneer hij over het initiatief van de norbertijn hoort, temeer omdat de nood hoog is. De eerste naoorlogse verkiezingen in november 1919, op basis van het algemeen enkelvoudig stemrecht, zorgen voor de grote doorbraak van de socialisten ; ze hebben amper drie zetels minder dan de katholieken en zijn meteen de tweede groot-

De norbertijn pater Basiel Vanmaele, initiatiefnemer van de Eucharistische Kruistocht in Vlaanderen.

ste partij van het land. Het ministerie van Kunsten en Wetenschappen, waaronder het openbaar onderwijs ressorteert, komt voor het eerst in handen van een socialist: de Waal Jules Destrée. Een heropflakking van de schoolstrijd is voor priester Poppe niet denkbeeldig...

Op 15 maart 1920 zegt hij de norbertijn zijn medewerking toe, maar tegelijkertijd drukt hij zijn eigen visie uit:

« Wat de Eucharistische Actie betreft, ik streef er vooral naar om de H. Communie meer vormend te helpen werken in het leven der kleintjes en het getal [de kwantiteit] door de hoedanigheid [de kwaliteit] aan te vullen. Daar werd tot nu toe weinig acht op gegeven, nietwaar? Niet enkel "veelvuldig" communiceren, maar daarbij de H. Communie beter leren benutten door de communicantjes. Het leven der kinderen ook mariaal helpen worden, juist omdat de devotie tot Jezus mariaal is, is een bekommernis die nauw samenhangt met mijn eucharistische betrachtingen. »

Al snel blijkt dat Vanmaele en Poppe helemaal op dezelfde lijn zitten. Over zijn eerste ontmoeting met Edward, twee maanden later, zal de norbertijn later schrijven:

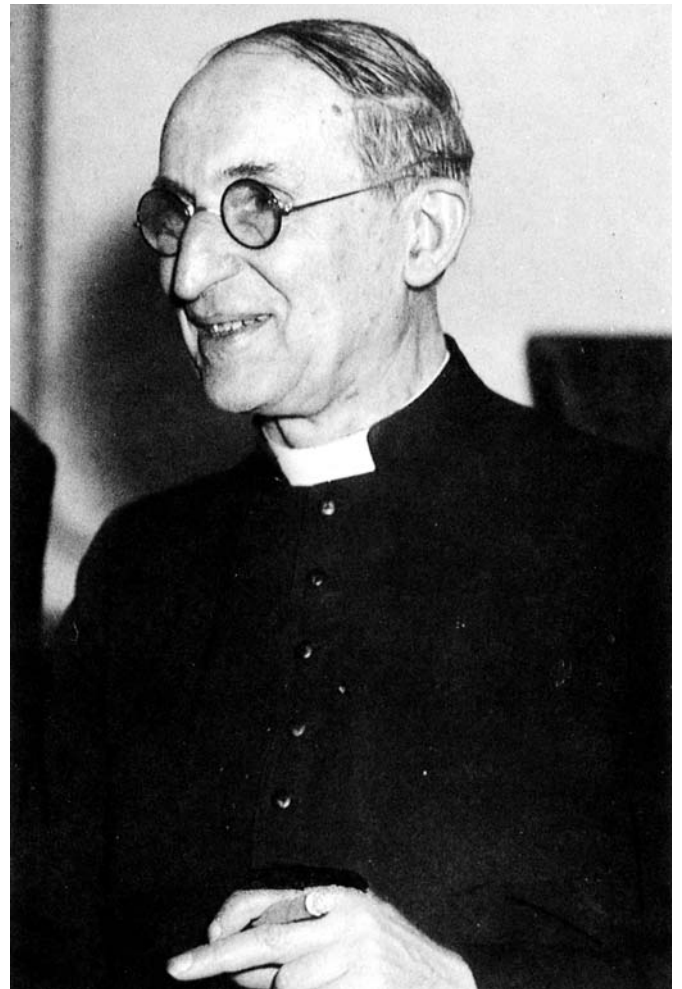
« Ik zie hem nog halfrecht zittend in zijn bed in een hoek van de kamer, mij bij mijn binnentreden hartelijk welkom hetend en me mijn priesterlijke zegen vragend. Om de hals droeg hij zijn paternoster, en vóór hem op het bed lag er een klein kruisbeeld, waar hij onder het gesprek af en toe op neerblikte.

En aan het voeteneinde stond op een kleine tafel het beeld van Onze-Lieve-Vrouw, zijn lieve Middelaress, onder wier moederlijke ogen hij werkte en bad. Zo vond ik hem de eerste maal... zo vond ik hem, telkens als ik later bij hem op bezoek kwam, immer met die wonderbare glimlach op het gelaat als van een in God verslonden heilige. »

« ECCE PANIS ANGELORUM »

Kort daarop maakt het secretariaat van de Eucharistische Kruistocht bekend dat het een herkenningsteken (een logo, zouden wij nu zeggen) heeft laten vervaardigen dat internationaal erkend is: een kelk met de H. Hostie tegen de achtergrond van een kruis, met rondom de woorden: « Ecce panis angelorum ». De kruistochters van Spanje, Frankrijk, Italië, Zwitserland, Groot-Brittannië, Mexico en België zullen voortaan hetzelfde kenteken dragen. Edward licht de betekenis toe:

« Kelk en Hostie is het vernieuwde kruisoffer dat ons in de H. Communie wordt medegedeeld om ons ook tot offer te maken. Daarom: kruis achter kelk en hostie. Het is geen bloedig kruis, maar een wit kruis want het is de onbloedige vernieuwing van het kruisoffer waar we in het Eucharistisch offer aan deelnemen. De oorsprong ervan alleen was bloedig (wit kruis op bloedrode fond). Opschrift: Ecce Panis Angelorum, Ziedaar het Brood der Engelen: 1° om te beduiden dat de kleinen daar hun voedsel moeten in

Priester Odilo Jacobs, *Filiolus*. Hij was een goede vriend en bewonderaar van Edward Poppe en zijn eerste biograaf.

zoeken en wel (van) als ze nog engelkens zijn ; 2° dat de kleinen door dat brood zuiver zullen blijven of zuiver zullen worden als engelen ; 3° om te tonen met welke verheven gesteltenissen het betaamt dat ze dit goddelijk voedsel nemen.

« *Panis, brood : om te beduiden dat de hostie een voedsel is en geen beloning. Voedsel neemt men zoveel men kan* » (brief aan zuster Mechtildis). Honderd jaar later zal paus Franciscus precies dezelfde zienswijze vertolken !

Edward spreekt nu over zijn toestand als « *een providentiële ziekte* ». Hij voelt zich boven zichzelf uitgetild, in de greep van een stille kracht die nieuwe toekomst waarborgt, zelfs indien hij nooit meer zou genezen. Zijn medewerking aan « *Zonneland* » doet de oplage van het kindertijdschrift snel stijgen : in de zomer van 1920 zijn er al 27.000 abonnees, in december zullen het er 50.000 zijn ! Een andere uitgave van de norbertijnen, « *Averbodes weekblad* », legt aan de opvoeders uit hoe zij het werk moeten uitvoeren bij de jeugd. En : « *A.W. zal gebeden schooien om E.K. te rugsteunen.* » Want, zo schrijft hij aan Basiel Vanmaele : « *Pater, wordt er gebeden voor de Kruistocht ? Dat is wel de hoofdzaak, nietwaar ?* »

Wat Edward wil, is een brede beweging van eucharistische en mariale devotie die in de diepte van de zielen moet werken. Het godsdienstonderricht op de scholen laat naar zijn mening veel te wensen over : te theoretisch, te nuchter en te kil. Het leert de kinderziel niet genoeg open te staan voor de sacramentele genade en die genade te gebruiken in het dagelijks leven.

Hij beseft heel goed dat zoiets niet op enkele maanden tijd gaat en dat er veel offers nodig zijn : « *Laat ons moedig werken* », zo gaat hij verder, « *de oogst eerst verwachten na maanden... na jaren... ja, na jaren ! Hoe blij is Onze-Lieve-Heer als wij zo op Hem vertrouwen. Dan ziet Hij dat wij zeker zijn van Hem en dat heeft Hij gaarne. Laat ons ook zelf toonbeelden van Kruis-riders zijn en alles verwachten van het offer van onszelf, want zonder dit offer krijgen we de bronnen van Jezus' offer niet aan 't stromen. [...] Het offer moet onze inkt zijn als wij schrijven ; het offer moet onze woorden kleuren en onze zinnen doorzenuwen...* »

Hoe dient de E.K. concreet georganiseerd te worden ? Priester Poppe start in de lagere school van Moerzeke met zgn. weekbriefjes ; daarop moeten de kinderen eerlijk antwoorden op vijf vragen : « *Voor wie hebt ge deze week gewerkt ? Wat hebt ge ervoor gedaan ? Hoe dikwijls hebt ge uw opdracht vergeten ? Welk was uw bijzonder puntje ? Welke verstervingen hebt ge gedaan ?* » De ingevulde briefjes moeten in een « *spaarpot voor Koning-Jezus* » gestoken worden, die naast het Mariabeeld staat. En dan is het aan de zusters en de onderwijzeressen om ermee aan de slag te gaan, aan de hand van richtlijnen door Edward opgesteld. Seminarist D'Haenens krijgt de opdracht om die gedrukte richtlijnen verder te verspreiden.

EEN NOVEEN OM TE GENEZEN

In de zomer van 1920 krijgt Poppe van zijn nieuwe geestelijk directeur, de redemptorist pater Van Haute, de opdracht een noven te houden naar de Moerzeekse Schipperskapel om genezing te bekomen. Edward doet het « *uit gehoorzaamheid* », schrijft hij aan zijn broer, « *niet voor mij ; ik ben zeer gelukkig, maar voor de zielen.* »

Op 8 juli vertrekt een kleine stoet aan het rectorshuis. Voorop stapt Edward, goed ingeduffeld en beschermd met de voortaan onmisbaar geworden grote sjaal, in het gezelschap van zijn moeder en gevolgd door enkele weeskinderen en oudjes uit het klooster. Terwijl de blijde mysteriën gebeden worden, sluiten zich onderweg enkele burens aan. Na korte tijd is Edward al ten einde krachten, maar hij denkt er niet aan zijn noven op te geven. Men haalt er een kruiwagen bij waarop meneer de rector zo comfortabel mogelijk met kussens geïnstalleerd wordt.

De tweede dag is de stoet aanmerkelijk groter. Heel wat mensen voegen zich bij de groep om Edwards genezing van Maria af te smeken. Iedereen is erover verbaasd dat meneer de rector deze keer drie vierden van de weg – het is een klein half uur gaan – te voet kan afleggen. De dag daarop neemt men de kruiwagen nog wel mee, maar priester Poppe heeft hem niet meer nodig.

De groep bedevaarders groeit elke dag verder aan. Iedereen is blij dat de gebeden klaarblijkelijk verhoord worden, want de geestelijke wint zichtbaar aan krachten. Hij gaat voorop, bidt luidop voor en geeft bij elk tientje een bijzondere intentie aan, los van zijn eigen genezing.

Op 16 juli, feest van Onze-Lieve-Vrouw van de Karmel, kan de noven afgesloten worden. Voor het beeld van het H. Hart, dat hij op die dag op zijn kamer introniseert, bidt Edward vurig voor « *een nieuw leven* » : « *Ik leid U hier binnen, o mijn goddelijke Vriend, om hier met U te wonen, met U te werken, met U te leven... Ik wil samen met U een nieuw leven beginnen, een leven van liefde en van vruchtbaarheid.* » De opvallende verbetering van zijn gezondheidstoestand die hij verkregen heeft, wil hij aanwenden om nog meer één te worden met Jezus en Maria. « *O Maria, mijn Koningin en Moeder, o milde Middelaars van alle genade, ik geef mij geheel aan U met al wat ik ben en al wat ik heb...* »

Zijn streven naar grotere heiliging is geen strikt individueel verlangen, het is dienst aan het christenvolk : « *Gedenk dat van mijn heiligmaking de redding van zovele zielen afhangt.* » Twee dagen tevoren heeft hij nog geschreven aan een vriend : « *Als ik de kinderzielen zie vergaan met massa's en ze zie kwijnen tot op onze katholieke schoolbanken toe ; als ik de werklieden en de werkmeisjes achter de rode vlag zie lopen met hele scharen, als ik zo weinig liefde zie voor Jezus en Maria, dan vergeet ik mijn ellende en smee ik Maria mij heilig te maken en naar niets meer om te zien.* »

« MIJN SCHOONSTE LEVENSWERK »

Intussen kent de Eucharistische Kruistocht een ongelooflijke uitbreiding. Priester Poppe is er nooit officieel de bestuurder van geweest, maar dat neemt niet weg dat de duizenden jonge kruisriddertjes elke week uitkijken naar het "ordewoord" van hun aanvoerder in « Zonneland » en dat de paters van Averbode hem als de spil van de beweging zien. Spontaan voelen groten én kleinen dat van zijn heilig leven een bezieling uitgaat die heel de E.K. doordeesemt en voortstuwt.

Een leger is uitstekend, oordeelt Edward, maar er moeten ook voldoende bekwame officieren zijn. Op een vergadering met enkele vooraanstaande geestelijken wordt daarom besloten om zoveel mogelijk priesters en onderwijzers te winnen voor de beweging. De eersten wil men bewerken in de gebruikelijke bijeenkomsten en recollectiedagen, de laatsten langs de normaalscholen om. Zo start op voorstel van onze rector de E.K.N., de Eucharistische Kruistocht voor normalisten.

Voor alle aangeslotenen is de E.K. niet in het minst een bron van zegen en genade voor henzelf, zoals priester Poppe aanstipt:

« De E.K.-methode bestaat uitdrukkelijk en hoofdzakelijk in het "Medice, cura teipsum" ("Geneesheer, genees uzelf"). Priester of inrichter, ja Kruisochter klein of groot, heilig uzelf, opdat gij apostel moogt zijn. Uw wapen is het voorbeeld, meer dan het woord, het gebed, de versterving, de sacramenten het meest vanal. »

Daar blijft het niet bij. Op verschillende middelbare scholen steekt een bezielde leraar van wal met een afdeling voor scholieren, en in december 1920 ziet in Leuven de Eucharistische Kruistocht voor hoogstudenten het licht.

Zo groeit de beweging stilaan uit tot een volledig opvoedingssysteem van mariaal eucharistisch leven in heel Vlaanderen. De E.K. moet in de optiek van Edward geen bond of werk naast vele andere zijn, maar de ziel van alle werken, de leven gevende geest van alle christelijke ondernemingen: « E.K., ziel en geest onzer bestaande hiërarchische katholieke actie... We werken in de bestaande kaders: parochie, bisdom, scholen, met de priesterschap in het midden en de katholieke actie der leken daar rondom als hulpmiddel. »

Moet de Vlaamse Beweging niet van diezelfde geest doordrongen worden?

ONWEER BOVEN VLAANDEREN

Het einde van de Eerste Wereldoorlog had in België niet tot een klimaat van verzoening en vergevingsgezindheid geleid, wel integendeel. De activisten, die zich "verbrand" hadden aan hun samenwerking met de Duitse bezetter, werden door de overheid op hatelijke wijze vervolgd. Vlaamsgezind-

heid werd verdacht gemaakt. De Franstalige elite, met liberaalgezinden en vrijmetselaars op kop, wilde haar positie veilig stellen door al wat Vlaams (en katholiek!) was de mond te snoeren. Jammer genoeg ging de geestelijke overheid, waarover kardinaal Mercier meer dan ooit met strakke hand regeerde, daar veel teveel in mee.

Kristallisatiepunt was het proces-Dosfel in 1920. Lodewijk Dosfel, een diepgelovige flamingant, jurist en schrijver, had tijdens de oorlog aan de vervlaamste universiteit van Gent een leerstoel aangenomen; hij hield zich echter afzijdig van het activisme en weigerde lid te worden van de door de Duitsers opgerichte Raad van Vlaanderen. Op 7 juli werd hij tot tien jaar gevangenschap veroordeeld, wat tot heel wat Vlaamse verontwaardiging leidde.

De toenemende wrijving tussen de Vlaamsgezinde jeugd en de kerkelijke hiërarchie – « Mechelen versus Vlaanderen », zoals iemand giftig schreef – was voor Edward een grote zorg. Het Algemeen Katholiek Vlaams Studentenverbond, waarvan Edward nog lid én plaatselijk leider was geweest, werd door het episcopaat systematisch gewantrouwd. Nog

liever de scoutsbeweging van Baden Powell! Toegegeven, de studentenbond was al in de oorlog teveel de eenzijdig politieke toer opgegaan, maar had pater Calbrecht, de algemeen secretaris van het AKVS, geen gelijk toen hij schreef dat de Kerk er alle belang bij had de studentenbeweging niet te bekampen maar te steunen, om te vermijden dat de jeugd « in de armen van het hevigste radicalisme zou gedreven worden »?

Op de eucharistische studentendag van 26 augustus breekt Mgr. Heylen, de Vlaamse bisschop van Namen, een lans voor de Vlaamse Beweging. Voor hem mogen de studenten er van harte aan deelnemen, maar onder één voorwaarde: de leden moeten de godsdienstige belangen boven de Vlaamse stellen; Vlaanderen mag zich niet tegen België keren, want dat zou als gevolg hebben dat Wallonië verloren gaat voor hetatholicisme.

Priester Poppe is blij met dat standpunt, en wel om twee redenen: het stemt overeen met zijn eigen analyse over de toekomst van België en het betekent een veroordeling van het laïcisme. Voor Edward is er niets erger dan een samenleving zonder God; in een samenleving zonder God is immers de duivel baas.

Nog altijd blijft voor hem de leidraad onveranderd: « Alles voor Vlaanderen, Vlaanderen voor Christus ». Met zijn scherp inzicht beseft hij het gevaar dat de twee bewegingen die hem zo nauw aan het hart liggen bedreigt: het AKVS verkeert in de verleiding om het "Vlaanderen voor Christus" los te laten, terwijl de Eucharistische Kruistocht, losgeweekt van de Vlaamse Beweging, het "Alles voor Vlaanderen" zou kunnen prijsgeven.

Op stap naar de Schipperskapel voor een noveen om genezing te bekomen !

De oplossing ligt voor de hand: de kerkelijke overheid moet het AKVS erkennen en de studentenbeweging moet doordrongen worden van de geest van de Eucharistische Kruistocht.

DE CRISIS VAN HET GEZAG

In een brief aan zijn vrienden zet Edward zijn zienswijze schematisch uiteen:

« Eucharistische Kruistocht in de Vlaamse Beweging.

« Middelen. Communiceren: wekelijks. Gebed en versterving. Karaktervorming: op bijzonder gekozen gedragspunt.

« Doeleinde: 1. Opdat de Vlaamse Beweging zou strekken tot ontwikkeling, tot verzedelijking en verchristelijking van ons dierbaar volk. 2. Opdat het Vlaamse volk weldra volledig rechtsherstel zou bekomen. 3. Opdat de Vlaamse Beweging altijd moge doorgevoerd worden met het kerkelijk gezag » (tekst bewaard door Maurits Impens).

Voor priester Poppe is gehoorzaamheid aan de geestelijke hiërarchie een *conditio sine qua non* voor elk katholiek initiatief. Daarmee volgt hij alleen maar de richtlijnen van de H. Pius X uitgedrukt in de *Brief over de Sillon* (1910): « Het gezagsprincipe is de basis van elk sociaal en meer nog elk godsdienstig leven. Dat principe moet in ere hersteld worden, zonder engheid, maar ook zonder omwegen. »

Edward begrijpt waarom die gehoorzaamheid bij de christelijke Vlaamse jeugd afkalft, maar hij kan deze evolutie niet goedkeuren. In een lange brief aan Amaat Duyck gaat hij dieper op de kwestie in:

« Nu meer dan vroeger is de Vlaamse Beweging voor de Vlaamse studenten de enige heilige. Ze noemen hun beweging "een heilige strijd", "hun ideaal". [...] Het is een feit voor hen dat die Vlaamse zaak die zij zowat verafgoden, soms door hun onmiddellijke geestelijke gezagvoerders werd miskend zonder bespreking en soms bekampt zonder omzien door hun opvoeders. [...] Weinigen hebben rechtzinnige bewondering voor hun christen-Vlaams ideaal uitgesproken. De jongens hebben zich door de houding van hun opleiders vervreemd en gekrenkt gevoeld. Hun eerbied voor het gezag en hun vertrou-

wen in de wereldlijke priester is over het algemeen op laag peil gezakt.

« Ook bij vele jonge priesters is de houding van het gezag een stronkelsteen. Zij ondervinden dat de jeugd ons verlaat en dat zij weldra zelfs voor oprechte rechtzinnige leiding niet meer zal te vinden zijn; de jeugd heeft enerzijds gesnakt naar katholieke leiding inzake Vlaamse beweging, maar van schijn-mee-gaan en remmende leiding is de jeugd afkerig.

« Er is wel een vorm te vinden voor een katholieke Vlaamse jeugdbeweging die het volle vertrouwen van de geestelijke overheid en ook het volle vertrouwen van de jonge Vlamingen zou verdienen. Wil bv. onze Eucharistische Kruistocht zijn doel, zijn gebed en zijn intenties expliciet richten op het integraal verwezenlijken van de leus "Alles voor Vlaanderen – en Vlaanderen voor Christus", dan zijn wij zeker nog veel te redden wat ons nu ontsnapt en zelfs de Vlaamse jeugdbeweging volledig met haar werking en met al haar ondergeschikte betrachtingen in het spoor te brengen van het hoofddoel: ons volk aan Christus door zelfheiliging. »

OP BEDEVAART NAAR FRANKRIJK

In september 1920 voelt Edward zich goed genoeg om met een groep van vierhonderd bedevaarders af te reizen naar Lourdes. Hij wil er bidden voor familie en vrienden, voor de Kruistocht, maar ook « om met volle vertrouwen mijn genezing te vragen », zoals zijn geestelijke vader hem opgedragen heeft. Alles legt hij echter in de handen van Moeder Maria: zij zal bewerken wat het beste is en kiezen « tussen genezing en offerleven, tussen herkegen gezondheid en het apostolaat van het kruis » (brief aan moeder en zussen, 8 september 1920).

Bij de grot is hij getuige van miraculeuze genezingen. Maar ook zonder spectaculaire feiten « werkt Maria hier diep en zacht in ieders ziel ». Priester Poppe ziet de zaken op een bovennatuurlijke manier: « O Jezus! Gij die oneindig goed zijt, moest Gij ons geschapen hebben voor deze wereld, Gij zoudt geen ogenblik wachten om deze lammen en blinden te genezen. Doch nu geeft Gij in plaats daarvan: troost in het lijden, verlangen naar een leven van

offer en uitboeting, genade om het ziekbed in een apostelbed om te scheppen. Nu geeft Gij, in plaats van lichamelijk herstel, het zicht aan de ziende blinden; nu brengt Gij lamme zielen naar de biechtstoel; nu doet Gij geestelijke teringlijders opstaan uit hun dodelijke lauwheid. Nu, mijn Jezus, nu doet Gij levende doden opstaan uit hun zonden. »

In plaats van rechtstreeks terug te keren naar Moerzeke vat hij het plan op om langs Lisieux te gaan : *« Indien Onze-Lieve-Vrouw mij niet geneest, zal misschien Treesje mij de gezondheid terug schenken »*, vertrouwt hij de aalmoezenier van de bedevaart toe.

In de karmel heeft hij een lang onderhoud met moeder Agnes van Jezus, de eigen zus van de kleine Teresia. Daarna bidt hij op het graf van de toekomstige heilige – ze zal zalig verklaard worden in 1923 – en zegt daarover : *« De grootste genaden van mijn leven werden mij daar op dat graf verleend... »*

BISSCHOPPELIJKE VOLTE-FACE

Vooraleer van wal te steken met zijn voorgenomen plan, de verstrengeling van E.K. en Vlaamse beweging, wil Edward de toelating bekomen van zijn bisschop. Mgr. Seghers ontvangt hem op 6 oktober. De Gentse bisschop is bijzonder vriendelijk en geeft zijn goedkeuring aan het initiatief. Hij is het helemaal eens met de visie van Poppe zoals die ze had geformuleerd in een vooraf

In september 1920 ging Edward met een groep bedevaarders uit Oost-Vlaanderen mee naar Lourdes. Hij legde zijn lot volledig in de handen van Maria : *« herkgren gezondheid of het apostolaat van het kruis »*.

toegestuurd schrijven : *« onze studerende jeugd terug in het bovennatuurlijk spoor brengen en haar eerbied voor het kerkelijk gezag terug opwekken »*. Edward moet in de toekomst zelfs geen toelating meer vragen om over de zaak te publiceren en te vergaderen.

Overgelukkig keert Edward naar Moerzeke terug. Maar drie dagen later schrijft Monseigneur hem een brief waarin hij zijn toelating weer intrekt :

« Na de zaak rijpelijk overwogen te hebben ben ik tot het besluit gekomen dat ik de Eucharistische Kruistocht ten voordele der Vlaamse Beweging niet mag goedkeuren.

« Godsdienst en Vlaamse Beweging zijn, in zich beschouwd, twee verschillende zaken die men niet mag verwarren. Een Eucharistische Kruistocht ten voordele der Vlaamse beweging is een verwarring van twee zaken en is bijgevolg, zelfs voor enige voordelen die er kunnen uit komen, principieel af te keuren.

« Dat men een Eucharistische Kruistocht sticht onder de studenten om ze meer christelijk, godsdienstig, bovennatuurlijk op te leiden, allerbest ; het zal ook een middel zijn opdat zij het kerkelijk gezag blijven erkennen, maar een Eucharistische Kruistocht rechtstreeks ten voordele der Vlaamse Beweging kan ik niet goedkeuren. »

Kortom, er kan geen sprake van zijn de godsdienst te mengen met de politiek... Priester Poppe botst tegen een muur : het bisschoppelijk gezag wil niet dat Jezus in de maatschappij heerst, in volkomen tegenspraak met de instructies van de H. Pius X, die zes jaar tevoren overleden is !

Een drama... Edward gehoorzaamt zijn bisschop, maar zonder zijn zienswijze te verloochenen. Hij be-

PRIESTER POPPE NAAST KARDINAAL MERCIER.

De aartsbisschop van Mechelen zag in Edward een authentieke heilige, maar vreesde de gevolgen van zijn invloed op de Vlaamse Beweging.

treurt de houding van Mgr. Seghers des te meer omdat hij ziet hoe in de Vlaamse Beweging een onderhuidse modernistische stroming werkzaam is. Als de Kerk zich afkeert van de beweging, zal die stroming de bovenhand halen. Poppe formuleert zijn grote bezorgdheid als volgt :

« Voor het heden heeft die [modernistische] strekking voor gevolg de vermindering van de invloed des priesters ook op godsdienstig gebied : het magisterium van de Kerk verliest zijn invloed, alles wordt allicht aan vrij oordeel onderworpen... De opvoeding onze katholieke colleges en normaalscholen doet meer kwaad dan goed aan sommige studenten. Zij heeft de studenten geen hoogschatting voor de godsdienst, geen gehechtheid aan het priesterschap meegedeeld... Ook in maatschappelijke inrichtingen zal die geest van onafhankelijkheid overwaaien. Groot gevaar bestaat daarin. Ze scheiden teveel de rechtstreekse godsdienstige kwesties van de onrechtstreekse godsdienstige, de sociaal zedelijke enz. »

Hoe heel anders zou de evolutie in ons land verlopen zijn als men het door priester Poppe aangegeven pad gevolgd was ! Door het flamingantisme de rug toe te keren dreef het episcopaat de Vlaamse Beweging verder op een heilloze weg : die van de laïcisering en de religieuze onverschilligheid.

DE VLAAMSE BEWEGING DOOR DE PAUS VEROORDEELD

Edward is er zich terdege van bewust dat het socialisme, dat vooral in het Waalse landsgedeelte zeer sterk staat, vijand nummer één is van het katholieke Vlaanderen. Zo botst de Vlaamse vraag naar amnestie op het onverzettelijk « *vingt mille fois non !* » van de socialistische minister van Justitie Emile Vandervelde, een fanatiek antiklerikaal en een notoir vrijmetselaar.

Wat te doen ? Poppe denkt na en besluit enkele ideeën op papier te zetten. Het wordt een *Proeve van praktische oplossing voor de Vlaamse kwestie*, een "tractje" zoals hij het zelf noemt, waarin hij – in 1920 ! – de idee van een verregaande omvorming van het unitaire België tot een bondsstaat niet schuwt. Hij weigert de hogere, geestelijke belangen van zijn geliefde Vlaamse volk op te geven onder het voorwendsel van de Voorzichtigheid en het Dogma van de Belgische eenheid.

Maar in het voorjaar van 1921 maakt niemand minder dan paus Benedictus XV een abrupt einde aan alle plannen van Edward en anderen met de publicatie van de apostolische brief « *Cum semper* ».

In dat schrijven betreurt de paus dat de Vlaamse kwestie de eendracht onder de burgers ondermijnt en vooral nadelig is voor de clerus, die in de gepassioneerde discussies haar prestige verliest. De priesters krijgen de opdracht zich in de verkondiging uitsluitend tot geloofszaken te beperken en geen onderwerpen met een profaan [lees : politiek] karakter meer aan te snijden. Geestelijken mogen voortaan zonder verlof van hun bisschop geen artikels over

profane onderwerpen meer laten verschijnen in kranten en tijdschriften. De discussie over de Vlaamse Beweging wordt op de seminaries taboe verklaard.

De brief, gedateerd op 21 februari en in België bekendgemaakt op 8 maart, betekent de triomf van kardinaal Mercier. Het is de liberale lijn die het haalt, de lijn van Leo XIII onzaliger gedachtenis : strikte scheiding tussen geloof en politiek. Over het « *Omnia instaurare in Christo* » van de H. Pius X, waarvoor ook priester Poppe zo vol vuur ijvert, wordt een groot kruis gezet. Het document kwam er op uitdrukkelijk verzoek van de kardinaal en bevat alle punten die hij aan de paus heeft gesuggereerd. Vóór de publicatie keek Mercier de tekst trouwens nog grondig na, om er zeker van te zijn dat alles volgens zijn eigen wens geformuleerd was !

Uit gehoorzaamheid verscheurt Edward Poppe zijn werkstuk. Vlaamsgezind, ja, maar in onderdanigheid aan de kerkelijke hiërarchie – ook als die zich manifest vergist.

Als men priester Poppe gevolgd was, dan was de Vlaamse Beweging allicht uitgegroeid tot een door en door katholieke beweging die door haar innerlijke sterkte en geworteld zijn in het Vlaamse volk had kunnen wegen op de Belgische politiek, naar het voorbeeld van het *Zentrum* in Duitsland. En de katholieke Walen hadden er steun kunnen uitputten om tegenwerk te bieden aan hun maçonnieke, socialistische politici. Ons land had zo heel anders kunnen evolueren.

De moeilijke weg die Edward wil gaan zal uitstekend verwoord worden door zijn vriend Leo Deckers op het zaligverklaringsproces :

« Het kenmerk van de houding van Edward op dit domein is dat hij het probleem individueel voor zichzelf moest oplossen en collectief in de richtlijnen die zijn confraters of gelovigen hem vroegen. Men heeft soms gezegd dat men in zo'n omstandigheden gematigd moet zijn, dat wil zeggen dat men een deel van beide uitersten moet opofferen en moet proberen om de resterende delen te vermengen : bv. voor de helft flamingant zijn en trachten voor de helft te ontsnappen aan de verplichting te voldoen aan het gezag.

« Dat was niet de weg die Edward volgde. Hij was even Vlaamsgezind als zijn vriend Dosfel en hij predikte ons de volmaakte gehoorzaamheid ten overstaan van de bisschop. Voor hem was de "via media" niet de gemakkelijke weg, de weg langs de beek diep in de vallei. Neen, de "via media" was de moeilijke weg, **de weg over de toppen**. Men bevindt zich niet onderaan in het dal, maar op de top van het gebergte. De extremisten zijn zij die links en rechts naar beneden tuimelen. Zij hebben niet het uitzicht op de twee kanten van het gebergte en de naburige toppen ; hun zicht is beperkt tot de vallei... »

Met dit prachtige beeld van "de weg over de toppen", de "*ligne de crête*" die ook abbé de Nantes zo dierbaar was, willen we het voorlaatste deel over het leven van priester Poppe afronden.

broeder Pierre van de Transfiguratie & redactie KCR

OVER DE OPVOEDING VAN DE KINDEREN

In dit nummer van de KCR beginnen we met de publicatie van verschillende teksten van abbé Georges de Nantes (1924-2010) die betrekking hebben op de opvoeding van de kinderen. Het gaat om uittreksels uit voordrachten, preken, retraites enz., die als gemeenschappelijk kenmerk hebben dat het niet om algemene of abstracte theorieën gaat, maar om concrete, praktische raadgevingen voor het leven van alledag. We hebben in de vertaling het mondelinge karakter bewust behouden.

1. HET ZWAARSTE GEVECHT

ELDER van ons moet in zijn leven drie grote gevechten leveren.

Het eerste gevecht is de strijd om onze persoonlijkheid te vormen, in de lijn van Christus, onze familietraditie, ons land, de katholieke beschaving. Het gevecht dus om een lichamelijk en geestelijk patrimonium te verwerven, om *iemand* te worden, en wel met het doel om dienstbaar te zijn.

Dan komt het tweede gevecht, de strijd voor de liefde en het huwelijk : het mystieke huwelijk van de ziel met Christus in het kloosterleven of een christelijk huwelijk tussen man en vrouw.

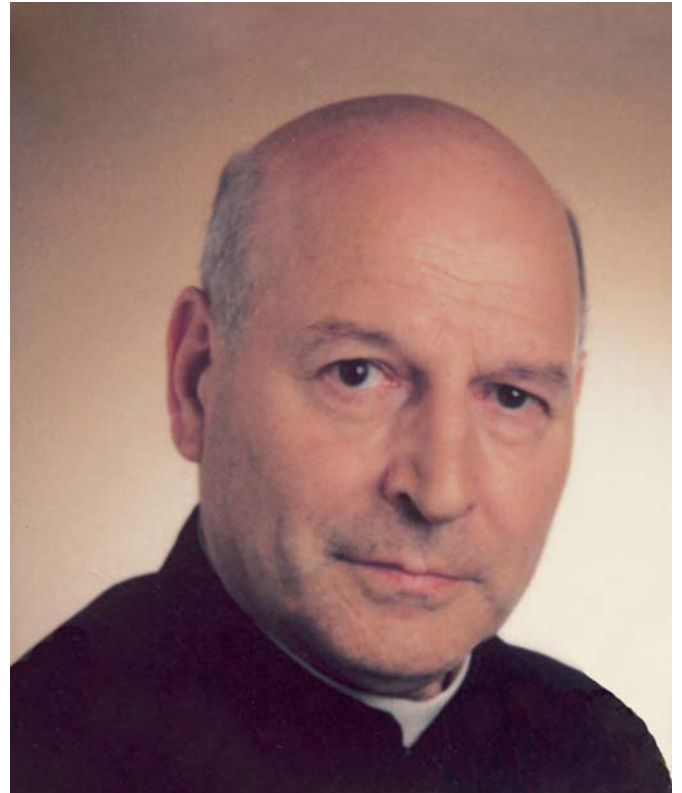
En tenslotte komt het derde gevecht van ons leven, het zwaarste, het moeilijkste, het meest aangrijpende : de opvoeding van onze kinderen.

Dat is het zwaarste gevecht, want zelf lijden is hard, maar het lukt uiteindelijk wel. Anderen zien lijden is ook hard, maar dat kan je aan als je denkt iets nuttigs voor hen te kunnen doen, hen echt te kunnen troosten of hen te kunnen genezen. Maar iemand verloren zien gaan zónder er iets voor te kunnen doen, dat is vreselijk. En als die iemand dan nog een persoon is van wie je houdt, die je hebt voortgebracht uit je eigen lichaam, die je zelf gevoed hebt, bij wie je nachten lang gewaakt hebt en aan wie je grenzeloos gehecht bent, als je ziet dat zo iemand dan zijn vrijheid gebruikt om je te verraden, om uit vrije wil van je weg te glijden en zich tegelijkertijd van God te verwijderen, dat is echt vreselijk. Op zo'n ogenblikken kom je er zelfs toe te zeggen : « *Ik had beter geen kinderen op de wereld gezet...* »

Gelukkig blijft er die verbinding, die geestelijke navelstreng. Je bent en blijft vader of moeder van dat kind, het is *ons* kind ! In de gemeenschap van de heiligen, in de ogen van God blijft deze band bestaan. Zelfs als dat kind verloren loopt, toch zal, zolang er liefde, vergeving en toewijding overblijven in het hart van zijn moeder en zijn vader, het eeuwig geluk van dat kind niet hopeloos verloren zijn. Maar het is een vreselijk lijden !

« KIND OVERBOORD ! »

Ik maak graag de vergelijking met grote boten die naar een verre bestemming varen. Die grote driemasters die bv. naar Valparaiso voeren, moesten rond kaap Hoorn, door de orkanen heen – en die

van kaap Hoorn zijn berucht. Die zeilschepen met hun hoge masten en ontelbare zeilen hadden wel honderd man aan boord, matrozen en scheepsjongens, die, als er onweer op komst was, in de touwen klommen en de zeilen reefden : machtig om te zien. Ze zaten daar hoog in de ra's, plooiden de zeilen op omdat het ging stormen, de boot stampste en slingerde heen en weer, windstoten deden de masten schudden, een angstaanjagend zicht.

De matrozen en de scheepsjongens stonden met de voeten in het getouw en gordden langzamerhand alle zeilen vast waarin de wind hilde. En dan gebeurde het : een van de jongens werd geschept door de wind. « *Man overboord !* », brulde men. Wat konden de anderen doen ? Men verwittigde de commandant en bracht de aalmoezenier op de hoogte (als er een aan boord was), die dan achteraan op de kampanje kwamen staan. De aalmoezenier gaf de absolutie *in articulo mortis* aan dat kind dat daar aan het verdrinken was. In de storm was het onmogelijk om het roer te keren of de boot achterwaarts te laten varen, onmogelijk ! Men zag de afstand tussen de boot en de drenkeling vergro-

ten : 100 meter, 200, 300... De jongen probeerde nog boven te blijven, sloeg hevig met zijn armen, maar verdween tenslotte onder water...

Als één van je kinderen zich begint te drogeren of te prostitueren, 's avonds niet meer naar huis komt en niet zegt waar het is geweest, dan kan je er een kruis over zetten. De priester roepen om je kind de absolutie te geven heeft hier geen zin, want het verdoemt zichzelf uit vrije wil, het verdrinkt uit vrije wil. Vreselijk ! Daarom kan je in deze tijd als ouders niet zonder te bidden, niet zonder te handelen met intelligentie en toewijding, als je zo'n ongeluk wil vermijden.

Je kan het ook vergelijken met een erf : de ouders zijn zoals de kip die eieren legt en ze onder haar vleugels uitbroedt tot er kuikentjes uitkomen. Maar de wezel komt 's nachts de eieren opeten of de ratten komen ze stelen. De kip kan dat niet tegenhouden. Haar arme kuikentjes worden opgegeten en sterven.

Wij leven in een maatschappij waarin de kinderen met de dood bedreigd worden. Al vanaf de moederschoot, maar het blijft heel hun leven duren. Onze kinderen zijn onafgebroken overgeleverd aan vossen, wezels, ratten of dommeriken die eieren kapot maken voor de lol.

Als God er niet was ! En de CRC... Jullie begrijpen toch dat het volstrekt onmogelijk is in deze wereld, die door Satan gedomineerd wordt, jullie kinderen van 's morgens tot 's avonds op straat, op school en overal elders in de handen te laten van jullie gezworen vijanden die maar aan één ding denken : ze van jullie te scheiden om ze beter te kunnen verstikken, beter te kunnen verdrinken, ze gemakkelijker te kunnen overtuigen hun rangen te vervoegen. Het is volstrekt onmogelijk de kinderen links en rechts zomaar op vakantie of op bezoek te laten gaan, in het territorium van de vijand. Doen jullie dat ? Dan zullen jullie ze verliezen en dan zal het helaas jullie eigen schuld zijn. En jullie zullen daarover geoordeeld worden voor het tribunaal van God... Houd jullie kinderen bij je, maar leg ze evenmin aan de ketting om elke beweging te beletten.

EEN ONBESCHERMDE GENERATIE

Zijn kinderen bij zich houden, wil zeggen : zich met hen bezig houden. En dat is uitputtend ! Je moet hen de catechismus onderwijzen, de echte, nadat ze elders de foute hebben geleerd. Je moet hen opvoeden, hun taken en lessen bekijken, je aandachtig tonen voor alles wat ze doen om hen in de goede richting te stuwten. Enerzijds mag je hen niet steeds maar dwingen en verplichten, anderzijds mag je hen niet alles laten doen wat hun hartje lust : tussen de twee in. De ouders hebben de bovennatuurlijke staat van genade om hun kinderen steeds inniger aan zich te binden, opdat die zouden begrijpen dat ze hun geluk bij hun ouders vinden en daar zelfs een tikje fier op zijn

omdat die hen echte schatten geven, terwijl ze overal elders vuiligheid krijgen.

Zo is onze CRC een weg naar het geluk. Het is een goddelijke instelling die uitstekende vruchten voortbrengt. Velen onder jullie zeggen al : « *Gelukkig dat we de CRC gevonden hebben, gelukkig dat onze kinderen de CRC trouw zullen blijven.* » Wij richten zomerkampen in voor kinderen al vanaf jonge leeftijd, opdat ze zouden aangetrokken worden tot het goede vooraleer personen met slechte bedoelingen hen kunnen wegroven. Onze falanx – *la Phalange de l'Immaculée* – is duidelijk een werk van God voor het geluk van jullie kinderen en van jullie gezinnen.

Al wat wij over de opvoeding gaan leren, willen we in de praktijk brengen om onze kinderen te beschermen, te redden, op de goede weg te zetten, maar wij willen dat ook anderen er hun voordeel uit halen. En uiteindelijk komen we uit op een belangrijke godsdienstige en politieke les : wij moeten meedoen met de contrareformatie en de contrarevolutie van de CRC tot die niet meer nodig zijn en de Kerk haar vroegere, grote rol zal teruggevonden hebben in een vernieuwde christenheid. Zo helpe ons God !

Het derde gevecht dat we in ons leven moeten aangaan en winnen is dus : aan onze jeugd, voor haar eeuwig geluk en voor het welzijn van onze beschaving, de erfenis doorgeven die ook onze sterkte, onze hoop en onze kracht is.

Bij wijze van inleiding wil ik zeggen dat de kinderen van vandaag niet verschrikkelijker zijn dan de kinderen van vroeger. Het is al te gemakkelijk te beweren dat deze generatie verantwoordelijkheidszin mist.

Toen ik klein was en we in Brest woonden, dacht ik dat de krabben die mijn moeder ons aan tafel voorschotelde vanaf hun geboorte rood waren. Ik stond versteld toen ik er levende op het strand zag : die waren zwart ! Ik wist toen nog niet dat, als je krabben levend in kokend water gooit, ze er rood uitkomen. Zo is het ook met de kinderen : als ze op de wereld komen, zijn ze niet slecht. Maar ze worden slecht als je ze levend in onze maatschappij, die de kookketel van Satan is, smijt. Eerst worden ze in kinderkribben gedropt, wat een wonderlijk eufemisme is : je moet zo'n kribbe maar eens bekijken, er heerst God noch gebod. En later worden ze voor tv en internet gezet, de straat op gestuurd die vol hangt met aanstootgevende affiches, aan scholen toevertrouwd waar ze vaak ronduit slechte volwassenen als leraars krijgen.

Als je dan denkt aan de beschermde jeugd die de heiligen hadden : de H. Teresia van Lisieux, de kinderen van Fatima, de H. Catharina Labouré, de H. Bernadette Soubirous ! Of aan de jeugd van onze ouders ! Maar de kinderen van nu worden van kleins af aan in het kwaad geworpen. Soms ben ik egoïstisch en dank ik God dat ik in mijn generatie geboren ben, wij waren een beschermde generatie !

Eén van onze vrienden gaf me onlangs een prospectus tegen aids die was uitgedeeld in de kazernes. Vol afgrijzen bladerde ik erdoor. Onder het voorwendsel om aids te bestrijden wordt de wereld ondergedompeld in een monsterlijke immoraliteit ! Hoe dikwijls heb ik, bij het lezen van recensies van films of toneelstukken, gedacht : « *Als ik dat in mijn jeugd had gezien, zou ik nu op weg zijn naar de hel...* »

DE REDDENDE GODSVRUCHT

En dus moeten wij ons bekommeren om onze kinderen, onze kinderen van vandaag, zonder een steen naar hen te gooien, maar wel naar onze samenleving en naar ons liberaal en democratisch katholicisme dat de duivel toelaat te regeren. In zijn brief aan de Thessalonicenzen voorziet Sint-Paulus « *dat ooit de dag van de Antichrist zal komen* ». Hij zegt dat « *dit zal gebeuren wanneer een welbepaalde macht, die de duivel tegenhoudt, haar greep zal lossen en zal verdwijnen. De duivel zal dan de meester over de wereld worden. Dat zal het einde van de tijden zijn, waarin de uitverkorenen zelf dreigen verloren te gaan, als deze tijden niet worden ingekort.* »

Men heeft zich altijd afgevraagd wat die welbepaalde kracht zou zijn die de macht van het Kwaad tegenhield. Eén van mijn professoren, kanunnik Osty, zegde dat deze reddende kracht de Romeinse orde, het Romeinse bestel was, die de anarchie en de slechte neigingen van de individuen in bedwang hield. Mogelijk... maar de Romeinse orde werd omvergegooid en werd opgevolgd door de orde van de Christenheid. En orde steunt op gezag.

Daarstraks tijdens het rozenhoedje werd mijn blik getroffen door het beeld van Onze-Lieve-Vrouw. Met haar voet verplettert ze de vervloekte slang. Deze erg traditionele en mystieke voorstelling toont ons dat de kracht die de duivel tegenhoudt, de godsvrucht tot de H. Maagd Maria is. Zij is het die de kop van de duivel in bedwang houdt, tenminste als wij van haar houden.

Maar vandaag is er geen devotie tot de H. Maagd meer. Veronderstel eens dat Zij zich terugtrekt, haar voet wegneemt van de aarde waarvan Zij de Koningin is. Maar dan schuift de slang haar kronkels opnieuw rond heel de aarde. En dat is wat nu volop gebeurt. Ik vrees dat Onze-Lieve-Vrouw haar voet heeft weggehaald omdat er geen gezag meer is. Zonder gezag kan er niets goeds gebeuren, want God wil dat de mensen onderworpen zijn aan het gezag van anderen, in zijn Naam, in de Naam van Jezus Christus.

De kinderen van vandaag worden echter, in een totale onverschilligheid of zelfs met medeplichtigheid van de burgerlijke en kerkelijke gezagsdragers, overgeleverd aan de slechtste tendensen. Zij worden van kleins af aan opgezet tegen het geloof. Kinderen van vijf jaar zeggen dat ze niet in God geloven... Dat hebben zij niet van zichzelf ! Zij worden opgezet tegen het geloof en tegen de gehoorzaamheid en

bijgevolg tegen alle deugden. Ze worden aangespoord om alle mogelijke ondeugden te bedrijven, om de weg van het verderf op te gaan nog voor ze de jaren van verstand hebben bereikt !

Het is net zoals met de vreemdelingen, van wie men ons tegenwoordig een hatelijk portret voorhoudt. Ze hebben niets dan ondeugden, zegt men, maar dat was niet zo in de tijd van de kolonisatie, toen ze in hun eigen land met hun tradities volgens wet en orde leefden, zodat de criminaliteit er zelfs lager lag dan in onze Westerse landen. Die mensen worden nu eerst ontworteld en dan hier in de heksenketel van alle soorten ondeugden geworpen. Ze hebben geen geld en geen werk en dan is men verwonderd dat zij ronddolen door de straten en de anderen bestelen. Wie is er dan in de fout gegaan ? Niet zij !

Ik praat hen niet schoon, maar ik wil aantonen dat het de instellingen zijn die de mensen maken. De H. Thomas van Aquino zei : « *Een volk is waard wat zijn leiders waard zijn.* » Hij legt uit dat het door de wetten is dat de mensen zich beschaven en heiligen. Het is *niet* waar dat men de leiders krijgt die men verdient !

DAGELIJKSE STRIJD

Slechtheid wordt niet aangeboren, is niet erfelijk en is dus niet door het lot bepaald. Als we invloed op de kinderen kunnen uitoefenen, kunnen ze gered

NON NOBIS, DOMINE

« *Het zijn niet wij die de redders van de Kerk zijn, zijzelf is het die ook vandaag en altijd onze redster is.*

« *Ik zie het niet, maar ik geloof het rotsvast : de redding van de Kerk ligt vandaag, net zoals gisteren en morgen, in haar Herders. Zelfs nu zij tijdelijk helemaal kopje onder gegaan zijn in hun dwalingen en in het sektarisme van hun "Hervorming", blijft toch de genade in hen voortbestaan, onwandelbaar, onzichtbaar, maar klaar om terug op te borrelen op de dag die God beschikt heeft voor de redding van ons allemaal.*

« *De chaos kan groot zijn, de schade voor de zielen dodelijk. Dat neemt niet weg dat God ons enkel wil regeren via de kerkelijke hiërarchie.*

« *De Kerk is niet in onze personen gelegen, zij blijft voortbestaan in diegenen van wie wij zien dat ze volop bezig zijn met haar ten gronde te richten, en van wie wij toch geloven dat zij, in hoofde van hun apostolisch gezag, dragers zijn van de genade van Christus.* »

abbé de Nantes

CRC nr. 25, oktober 1969

Zo formuleerde onze geestelijke vader zijn « *ligne de crête* », zijn « *weg over de toppen* », tussen ketterij en schisma in. « *Ni schisme, ni hérésie.* » Nog altijd actueel !

worden. De ouders moeten bijgevolg beseffen dat ze elke dag een gevecht moeten voeren voor hun kinderen. Het is geen gevecht tegen hun kinderen, maar een gevecht tegen de maatschappij die hen bederft.

Vooraleer we tot de hoofdzaak van ons onderwerp komen, wil ik nog op twee gevaren wijzen.

1° Je mag dit gevecht niet proberen te winnen door – zoals gescheiden ouders vaak doen – je kinderen te verwennen om ze naar je kant te lokken. Ze hebben slechte opvoeders en slechte vormen van ontspanning buitenshuis, ga je hen dan overladen met prachtige geschenken en met nog meer amusement dan ze al krijgen? Dan zal je kind uiteindelijk jullie rechter worden en zal het, zoals een jongere die afwisselend naar vader en moeder moet, kiezen voor diegene die hem het meest verwent en vleit. Uiteindelijk zal zo'n kind rotbedorven zijn. We mogen dus de wereld niet bestrijden met haar eigen wapens, namelijk verleiding en genotzucht. Je moet op een andere manier te werk gaan.

Er kan dus geen sprake van zijn om de waarheid, het goede en het schone voor te stellen als was het een persoonlijke, vrije keuze. Dat geldt voor het gezin, maar ook voor de CRC. Wij, de Kleine broeders en zusters van het H. Hart, bieden jullie heel ons arsenaal van het goede, het ware en het schone niet aan opdat jullie uit tevredenheid daarover liever naar hier komen dan naar elders. Willen jullie de waarheid niet horen, ga dan weg. Wij zijn niet de slaaf van de grillen van de mensen. Veel ouders kruipen voor hun kinderen omdat ze denken dat dit het laatste middel is om ze op het rechte pad te houden. Opgelet: wij mogen niet in die valstrik terecht komen! Je moet niet denken dat het goede en het schone het toch wel zullen halen op het kwade. Het kwaad heeft altijd een bijzondere aantrekking gehad op de zielen die door de erfzonde getroffen zijn. We kunnen niet met dezelfde wapens vechten. Ik waarschuw dus voor het gevaar in de opvoeding van slapheid, vleierij en geschipper.

2° In de moraal moet je altijd tussen de twee uitersten in blijven: « *in medio stat virtus* », « *de deugd bevindt zich in het midden* ». Het andere uiterste bestaat erin – en dat komt spijtig genoeg in al te veel families voor – dat je deze strijd zo brutaal en zo hevig voert en zelfs met een zweem van machtswillekeur zodat het lijkt alsof je tégen je kind vecht, terwijl we juist tegen de slechte krachten strijden vóór je kind. Daar komt nog bij dat veel leraars en buitenstaanders, die onze kinderen op alle

mogelijke manieren proberen weg te lokken uit het gezin om ze te bederven, steeds de vader tegenover de zoon stellen, als waren het twee rivalen (volgens Marx), als was het een verhouding van meester en slaaf (volgens Hegel). En dan zwijg ik nog over Freud. Dus als onze kinderen groter worden, zullen ze een freudiaanse, hegeliaanse, marxistische atmosfeer inademen en zal elk stevig gezag, dat van hen een prompte en exacte gehoorzaamheid vraagt, door de wereld met de vinger gewezen worden als was het in principe een belediging en een schending van de rechten van de persoon en van het kind, als was het de vijand van het geluk van het kind.

Als we niet oppassen, zal onze opvoeding te bruusk zijn en zal het kind echt het gevoel hebben dat het een onderworpen is. Het zal op zijn achttiende de deur toeslaan en zijn familie verlaten, “bevrijd” door de ondermijners van het gezag rondom ons.

DRIE PIJLERS

Hoe moeten we dan te werk gaan? Ik zal de drie grondslagen van de opvoeding belichten, voor het geluk van onze kinderen.

Ik mag het niet onder de korenmaat stoppen, want het is een echte genade: ik heb heel deze conferentie geschreven met de gedachte aan mijn vader en mijn moeder in het achterhoofd. Ik hoef maar te denken aan de opvoeding die zij hun kinderen gegeven hebben. Na zestig jaar stel ik vast dat mijn ouders ons een buitengewone christelijke, katholieke opvoeding hebben gegeven. Eén punt is er, één lichte kritiek, die ik op mijn ouders zou kunnen hebben. En dat is meteen een bewijs van het realisme van mijn bewondering voor hen.

Ik ben dus wat mijn ouders mij geleerd hebben. Ik pot enkel maar op wat ik gezien heb en wat de redding van mijn ziel heeft bewerkt. Maar ik laat jullie niet langer in spanning en som onmiddellijk de drie basisprincipes van een goede opvoeding op:

1° De opvoeding moet gebaseerd zijn op het gezag, de kracht van de vader, en die kracht moet rechtvaardig zijn.

2° De tweede pijler is de tederheid van de moeder, die een voorspreekster voor de kinderen moet zijn, maar zonder zwakheid of medeplichtigheid.

3° Alles moet steunen op de toewijding van beide ouders voor hun kinderen, een verstandige, aandachtige, doeltreffende, vormende toewijding.

[wordt vervolgd]

abbé Georges de Nantes

Nederlandstalige uitgave van *Il est Ressuscité ! La Contre-Réforme Catholique au XXIe siècle*.

Stichter: † Abbé Georges de Nantes.

Hoofdredacteur: Broeder Bruno Bonnet-Eymard, Maison Saint-Joseph, F-10260 Saint-Parres-lès-Vaudes.

Verantwoordelijke uitgever: A. Van der Schraelen, Driesheide 45, B-2980 Zoersel.

Abonnement: € 10. Steunabonnement: vanaf € 15. Buitenland: € 12.

Rekening 000-3302057-80. IBAN: BE47 000 3302057 80. BIC: BPOTBEB1.

Internet: <http://nl.crc-resurrection.org/> – E-mail: hij.is.verrezen@gmail.com